

Bugun biz jonajon Vatanimizni rivojlangan demokratik davlatlar gatoriga olib chiqishdek yuksak maqsad yo'lida keng qamrovli islohotlarni amalga oshirmoqdamiz.

Shavkat MIRZIYOYEV

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ҲАҚИДА

19 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев билан Америка Қўшма Штатлари Президенти Дональд Трамп ўртасида телефон орқали мулоқот бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот хизмати хабар қилишича, икки давлат раҳбарлари кўп қиррали Ўзбекистон — Америка ҳамкорлигининг бугунги ҳолати ва истиқболларини муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон ва АҚШ раҳбарларининг 2017 йил май ойида Ар-Риёд шаҳрида ва жорий йил сентябрда Нью-Йоркда бўлиб ўтган уррашувлари сиёсат ва хавфсизлик, савдо, инвестиция, молия, технологиялар соҳаларидаги ва маданий-гуманитар йўналишдаги ҳамкорлик сезиларли даражада фаоллашишга хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари Президент Дональд Трампга Ўзбекистон делегациясининг БМТ Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида иштирок этиш мақсадида АҚШга ташрифи чоғида уюштирилган самимий қабул, шунингдек, АҚШ — Ўзбекистон савдо палатаси томонидан ташкил этилган йирик биз-

нес-форум иштирокчиларига йўллаган табрик сўзи ва ушбу анжуманни қўллаб-қувватлагани учун чуқур миннатдорлик изҳор этди.

Ўз навбатида, АҚШ Президенти Ўзбекистон халқига чуқур ҳурмат-эҳтиромини билдириб, унинг меҳнатқашлиги таҳсинга лойиқ эканини таъкидлади. У мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик ва иқтисодий ислохотларнинг янги босқичи, жумладан, фуқаролик жамияти асосларини мустаҳкамлаш, қонун устуворлигини таъминлаш, иқтисодий ётти либераллаштириш ва аҳоли фаровонлигини оширишга қаратилган аниқ тадбирларни яна бир бор қўллаб-қувватлашини билдирди.

Шунингдек, томонларни қизиқтирган долзарб халқаро ва минтақавий муаммолар юзасидан фикр алмашилди.

(Давоми 2-бетда.)

МАМЛАКАТ КЕЛАЖАГИГА МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 19 декабрь куни мактабгача таълим тизимида амалга оширилаётган ислохотларни таҳлил қилиш ва истиқболдаги вазифаларни белгилаб олишга бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Мактабгача тарбия таълим тизимининг бирламчи ва энг муҳим бўғини ҳисобланади. Соғлом генотипни, етук кадрларни тарбиялаш, аввало, шу тизимдан бошланади.

Бироқ шу пайтгача бу тизим ривожланишдан ортда қолган эди. Охириги 20 йил давомида давлат тасарруфидаги мактабгача таълим муассасалари сони 45 фоизга камайган. Оқибатда мактабгача ёшдаги болаларнинг 33 фоизи боғчаларга қамраб олинган, холос. Бу кўрсаткич Данияда 99 фоиз, Японияда 97 фоиз, Жанубий Кореяда 95 фоизни ташкил этади.

Мактабгача таълим муассасаларида болаларни ижтимоий, шахсий, ҳиссий, нуқтий, математик, физио-психологик, жисмоний ва ижодий ривожлантириш бўйича таълим дастурлари жорий этилмаган.

Умуман, боғчалар "ота-она ишда бўлган вақтда болага қараб турадиган муассаса"га айланиб қолган.

Президентимиз мамлакат келажаги ва равнақида муҳим ўрин тутадиган бу соҳага алоҳида эътибор қаратмоқда. Мамлакатимиз худудларига ташрифи чоғида

мактабгача таълим муассасаларини кириб кўрмоқда. Шавкат Мирзиёев раислигида бу соҳани ривожлантириш бўйича бир неча йиғилишлар ўтказилгани ҳам ана шу эътибордан далолат.

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 30 сентябрдаги "Мактабгача таълим тизими бошқарувини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармонида соҳа олдидаги долзарб вазифалар ва устувор йўналишлар белгилаб берилди. Шу куни қабул қилинган Президент қарорига асосан бу соҳада алоҳида вазирлик — Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги ташкил этилди.

Янги вазирлик зиммасига мактабгача таълим муассасалари давлат ва нодавлат тармоғини кенгайтириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, уларни малакали педагог кадрлар билан таъминлаш, муассасаларга болаларни қамраб олишни кескин ошириш, таълим-тарбия жараёнларига замонавий таълим дастурлари ва технологияларини татбиқ этиш орқали болаларни мактабга тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш вазифалари юкланди.

(Давоми 2-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРКИЯ ҲАМКОРЛИК ВА МУВОФИҚЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ ПРЕЗИДЕНТИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 19 декабрь куни мамлакатимизга ташриф буюрган Туркия ҳамкорлик ва мувофиқлаштириш агентлиги (ТИКА) президенти Сердар Чамни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни самимий кутлар экан, жорий йилнинг 25-26 октябрь кунлари Туркияга амалга оширилган давлат ташрифи мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни стратегик ҳамкорлик даражасига олиб чиққанини мамнуният билан таъкидлади.

Туркиялик ҳамкорлар билан биргаликда савдо, саноат, инвестиция,

транспорт, туризм, соғлиқни сақлаш, таълим ва бошқа соҳаларда истиқболли дастур ва лойиҳалар амалга оширилаётгани ижобий баҳоланди.

Учрашувда ТИКАнинг мамлакатимиздаги фаолиятини янада кенгайтириш ва янги босқичга олиб чиқиш муҳимлиги қайд этилди.

(Давоми 2-бетда.)

Мактабга Президент совғаси топширилди

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев жойларда иқтисодий-ижтимоий ислохотларнинг бориши билан танишиш мақсадида 15–16 декабрь кунлари Қорақалпоғистон Республикасига ташриф буюрди.

Президентимиз ташрифининг иккинчи куни Ибройим Юсупов номидаги ихтисослаштирилган мактаб-интернатда бўлиб, қисқа фурсатда янгидан бунёд этилган ушбу билим масканида яратилган шароитлар билан танишди, ёш истеъдодлар билан сўхбатлашди.

(Давоми 4-бетда.)

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ҲАҚИДА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Минтақавий хавфсизликни таъминлаш, Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш, халқро терроризм, экстремизм ва радикализмга қарши курашиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

АҚШ Президенти Ўзбекистоннинг минтақа мамлакатлари билан яхши кўшилиқ муносабатларини ривожлантириш ва кооперацияни фаоллаштиришга қаратилган, Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни мустақамлашга хизмат қиладиган очиқ ва конструктив ташқи сиёсати ва фаол саяё-ҳаракатларини қўллаб-қувватлашни таъкидлади.

Давлат раҳбарлари Афғонистонни иқтисодий тиклашда уни халқро микёсда кенг қўллаб-қувватлаш муҳимлигини қайд этдилар. Шу маънода, Афғонистон Президентининг декабрь ойидаги Ўзбекистонга ташрифи чоғида эришилган муайян лойиҳаларни амалга ошириш бора-сидаги келишувларга юксак баҳо берилди.

Ўзбекистон ва АҚШ Президентлари ўзаро ҳурмат, ишонч ва бир-бирининг манфаатларини ҳисобга олиш тамойиллари асосида икки томонлама стратегик шериклик муносабатларини янада мустақамлашга содиқлигини таъкидладилар.

Икки томонлама ҳамкорликни кенгайтиришнинг истикболли режаларини биргаликда кўриб чиқиш мақсадида Президент Дональд Трамп мамлакатимиз раҳбарига АҚШга расмий ташриф билан боришни таклиф этди.

Сўхбат якунида икки мамлакат раҳбарлари бир-бирини кириб келаётган 2018 йил билан табриқлаб, энг эзгу тилақларни изҳор қилдилар.

ЎЗА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ТУРКИЯ ҲАМКОРЛИК ВА МУВОФИҚЛАШТИРИШ АГЕНТЛИГИ ПРЕЗИДЕНТИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Ўзбекистонда Агентлик томонидан шу кунгача 23,6 миллион доллар миқдоридидаги 700 га яқин грант лойиҳалари амалга оширилган.

Сўхбатда икки томонлама ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини белгилаб олиш, бу борада ТИКАнинг Ўзбекистондаги фаолиятини аниқ лойиҳалар асосида ва тизимли равишда ривожлантириш зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Бу борада "Йўл харитаси"ни қисқа муддатда ишлаб чиқиб, уни амалга оширишга киришиш муҳимлиги, шу муносабат билан, иқтисодий, маданий, таълим, соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, туризм ва ижтимоий аҳамиятга молик бошқа қатор соҳаларда амалга оширилаётган лойиҳа ва дастурлар ҳажминини бир неча баробар кўпайтириш бўйича келишиб олинди.

ТИКА раҳбари Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевга самимий қабул учун миннатдорлик билдирди ва Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғон ҳамда ушбу мамлакат Бош вазири Бинали Йилдиримнинг эзгу тилақларини етказди.

Сердар Чам давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган таклиф ва ташаббусларни тўлиқ қўллаб-қувватлашини, бу йўлда бор куч-гайратини сафарбар этган ҳолда, уларни ҳаётга ўз вақтида ва самарали таъдиқ этишга Туркия томони тайёр эканини билдирди.

ЎЗА

МАМЛАКАТ КЕЛАЖАГИГА МУСТАҚАМ ЗАМИН

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Бугунги кунда бу борада давлат дастури қабул қилиниб, кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Вазирликнинг ҳудудий бошқармалари ва туман (шаҳар) бўлимлари ташкил этилиб, жойлардаги аҳволни яхшилаш, янги боғчалар куриш, жумладан, нодавлат боғчалар тармоғини кенгайтиришга катта аҳамият қаратилмоқда.

Йиғилишда тизимда амалга оширилаётган ишлар муҳокама қилинди.

Президентимиз мактабгача таълим тизимидаги ҳолатни ҳудудлар кесимида таҳлил қилиб, ўз ечимини қутаётган муаммо ва камчиликларга тўхталди. Хусусан, жойлардаги мактабгача таълим муассасаларида кадрлар таъминоти ва салоҳияти етарли эмаслиги, соҳада 57 мингдан ортиқ мутахассис меҳнат қилаётган бўлса-да, уларнинг 85 фоизини ўрта маълумотли кадрлар ташкил этаётгани фарзандларимизни мактаб таълимига талаб даражасида тайёрлаш имконини бермаётгани таъкидланди.

Мактабгача таълим муассасаларига болалар бадийи адабиётлари йиллар давомида етказиб берилмагани, ота-оналарда боғчага нисбатан ишонч йўқолгани, мактабгача таълим тизимида йиллар давомида кўплаб муаммолар йиғилиб қолгани танқид остига олинди.

Шунингдек, кўпгина маҳаллий ҳокимликлар томонидан мактабгача таълим муассасалари фаолияти учун зарур шaroит яратилмагани, боғча бинолари бўм-бўш тургани, улардан самарали фойдаланиш йўлга қўйилмаганига алоҳида эътибор қаратилиб, мутасадди раҳбарларнинг бу борадаги ҳисоботлари тингланди.

Йиғилишда қайд этилган камчиликларни бартараф қилиш мақсадида 2018 йилнинг биринчи ярмида амалга оширилиши лозим бўлган қатор стратегик вазифалар белгилаб берилди.

Биринчидан, 2017—2021 йилларга мўлжалланган Дастур асосида боғчалар куриш ва реконструкция қилиш ишлари жадал давом эттирилиши таъкидланди.

2018 йил давлат бюджетида 427 боғчада курилиш-таъмирлаш ишларини бажариш учун 771 миллиард сўм маблағ ажратиш (жумладан, 14 тасини янгида куриш, 256 тасини реконструкция қилиш ва 157 тасини капитал таъмирлаш) бўйича топшириқ берилди.

Бу жараёнда замонавий қиёфага эга бўлган 50, 100 ва 150 ўринли боғча бинолари лойиҳалари қисқа муддатда қайта ишлаб чиқилиши ва бунда ҳудудлар шароити ҳисобга олиниши, иншоотлар қишда иссиқ, ёзда салқин бўлиши, болаларнинг ювиниши, овқатланиши, машғулот ўтказиши, ўйнаши, ухлаши учун барча шароитлар яратилиши, ошхона алоҳида жойлаштириш, энг асосийси, янги бинолар кури-

лишида болаларга таълим-тарбия бериш жараёнини ташкил этиш бўйича қўйилаётган талаблар қатъий инobatга олиниши лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Иккинчидан, давлат-хусусий шерикчилик асосида янги турдаги мактабгача таълим муассасаларини фаол ташкил этиш кераклиги қайд этилди. Бу масалада энг муҳим муаммо — сармоя эканлигини ҳисобга олиб, ташкил этиладиган нодавлат таълим муассасаларига ҳар томонлама кўмаклашиш, керакли кредит маблағларини ажратиш учун ҳар бир вилоятга тижорат банклари бириктирилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари зиммасига болаларни мактабгача таълимга қамраб олиш даражасини кескин ошириш бўйича ҳудудий дастурлар ишлаб чиқиш, бунда ҳар бир туман ва шаҳарда 10-15 та янги, жумладан, давлат-хусусий шерикчилик механизми асосида мактабгача таълим муассасасини ташкил этиш вазифаси юклатилди.

Хусусий боғчаларга катта имтиёзлар берилгани, жумладан, 2018 йил 1 январдан бошлаб, 5 йил давомида хусусий боғчалар томонидан табиий газ ва электр энергияси учун сарфланадиган маблағнинг ярми давлат бюджети ҳисобида қопланиши таъкидланди. Бу уларга тўланадиган тўловлар охиб кетмаслигини таъминлайди.

Учинчидан, боғчаларда болаларни соғлом овқатлантириш ва уларга берилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари сифатини таъминлашга алоҳида эътибор қаратиш зарурлиги қайд этилди. Шундан келиб чиқиб, бунинг учун ажратилаётган маблағ миқдорини ошириш чорасини кўриш юклатилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликларига 2018 йилдан бошлаб ҳар бир мактабгача таълим муассасасига 10-15 нафар фермерни сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини арзон нархларда етказиб бериш учун бириктириш топширилди.

Болалар боғчаларига тайёр сифатли иссиқ овқат етказиб берадиган давлат корхонаси ташкил этиш ва "Кетрин" хизматини йўлга қўйиш механизминини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Тўртинчидан, боғчаларда таълим-тарбия ва тиббий хизмат сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Жумладан, 2018 йили мактабгача таълим муассасаларини Жанубий Корея тажрибаси асосида услубий ва дидактик ўйинлар, ўйинчоқлар, мебель ва бошқа техник воситалар билан таъмирлаш меъёрлари ишлаб чиқилади.

Мактабгача таълимга қўйиладиган давлат талаблари, таълим-тарбия дастурларини илгор хорижий тажрибалар асо-

сида такомиллаштириш, уларда болаларга ўқиш ва ёзишни турли ўйинлар орқали ўргатишни назарда тутиш лозимлиги таъкидланди.

Юқори малакали тарбиячи ва мураббий кадрларни тайёрлаш ва малакасини ошириш масаласига алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада Мактабгача таълим вазирлиги тизимида Мактабгача таълим муассасалари раҳбар ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти фаолияти такомиллаштирилиши қайд этилди.

Мақур институтда замонавий қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларини йўлга қўйиш орқали тизимдаги раҳбар ва педагог кадрлар салоҳиятини узлуксиз ошириб бориш, шунингдек, илгор педагогик усул ва услублар ишлаб чиқиш, ўқув ва ўқув-методик адабиётларнинг янги авлодини яратиш ва нашр этишни ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилди.

Шунингдек, мактабгача таълим учун кадрлар тайёрлайдиган институларнинг қабул кваталарини реал эҳтиёждан келиб чиқиб белгилаш ҳамда мактабгача таълим педагогларига қўйиладиган талабларни қайта кўриб чиқиш топширилди.

Бешинчидан, мактабгача таълим соҳасини такомиллаштириш бўйича хорижий инвестицияларни кенг жалб қилиш вазифаси қўйилди. Жумладан, Жаҳон банкининг Таълимда глобал ҳамкорлик ташкилоти билан ҳамкорликда "Болаларни илк ёшдан ривожлантиришни такомиллаштириш" лойиҳаси доирасида 2019—2022 йилларда 10 миллион доллар миқдоридидаги грант ва 50 миллион доллар миқдоридидаги имтиёзли кредитни мактабгача таълим соҳасини ривожлантиришга йўналтириш бўйича лойиҳа концепцияси ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Олтинчидан, мактабгача таълим соҳасига оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар базасини тўздан такомиллаштириш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Шу мақсадда Вазирлар Маҳкамаси ва Мактабгача таълим вазирлигига илгор хорижий тажриба асосида "Мактабгача таълим тўғрисида"ги қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш топширилди.

Еттинчидан, Давлат архитектура ва курилиш қўмитасига тегишли вазирлик ва идоралар билан биргаликда боғчаларни куриш ва реконструкция қилиш ишларини лойиҳалашни тўздан қайта кўриб чиқиш юклатилди.

Мактабгача таълим сифати — эртанги кунимизни ҳал қиладиган масала. Мактабгача таълим соҳасини ривожлантириш фақатгина янги ташкил этилган вазирликнинг вазифаси эмас. Бу Президент, Бош вазир ва унинг ўринбосарларидан бошлаб, туман ҳокими, энг қўйи идора раҳбарига — барчамизнинг энг муҳим вазифамиз бўлиши керак, деди давлатимиз раҳбари.

ЎЗА

Мактабларда даволат қандай?

Даволат мактабда ўқувчиларга эътиборни, дарс ва дардан ташқари машғулотлар аҳамиятини, ўқитувчиларнинг ўз ишига ёндашувини кўрсатади. Даволат мактабнинг уриб турган юрагига қиёсланади.

Асилбекнинг 1-chorak давомида мунтазам дарс қолдириши синф раҳбари ва педагогик жамоани ташвишга солди. Ўқувчининг оилавий муҳити ўрганилиб, ота-онасининг лоқайдлиги туфайли бола мактабга бормаётгани маълум бўлди. Хатто уларнинг "Болам тўйиб ухласин", "Уэр, бутун ҳам уйкусидан кечолмади", каби бахоналари ўқитувчиларни ҳайрон қолдирди. Таълим муассасаларида ўтказилган "Даволат-рейд" тадбирларида аниқланган бу ҳолат маҳалла фаоллари ва Термиз шаҳар ИИБ ХҚБ профилактика инспектори билан биргаликда таҳлил этилиб, ота-онанинг ҳуқуқий бурчи тушунтирилди. Натижада ўқувчи фаол таълим жараёнига қайтарилди.

Сурхондарё вилояти халқ таълими ва ички ишлар бошқармаси, маҳалла ҳамда Ёшлар иттифоқи мутахассислари томонидан уюштирилган "Даволат-рейд" тадбирларида шу каби салбий ҳолатларнинг олди олинмоқда. Бу борада Термиз шаҳридаги 13-мактаб педагогик жамоаси қўллаётган тажриба эътиборга лойиқ.

— Мактабимизда 1983 нафар ўғил-қиз таълим-тарбия олади, — дейди мактаб директорининг маънавий-маърифий ишлари бўйича ўринбосари Гулчехра Ашурова. — Уларнинг тартиб-интизоми, билим савияси ва одоб-ахлоқини жамоатчилик ёрдамида назорат қиламиз. Ўқувчиларни дарсга жалб этиш-

да "Энг яхши китобхон ўқувчи", "Даволати энг яхши синф", "Даволати энг яхши ўқувчи", "Энг ораста қиз" каби танловларни ташкил этганимиз яхши самара бермоқда. Ҳар душанба куни ғолиб ўқувчи ва синф сардорлари тақдирланади. Яна бир жиҳат шуки, эътироф этилган ўқувчиларнинг ота-оналари ҳам маҳалла фуқаролар йиғини орқали рағбатлантирилади. Уларнинг маҳалла-қўй, кўни-қўшни иштирокида тақдирланишига бошқа ота-оналар ҳам ҳавас билан қарашади. Бунинг натижасида ўқувчилар даволати 95 фоиздан 98,5 фоизга ўсди. Ўқув йили бошида ўтказилган сўровномада маҳоратли, малакали ва АКТдан фойдаланиб сабоқ берадиган ўқитувчиларнинг машғулоти ҳамма ўқувчи иштирок этиши аниқланди. Шу боис ўқув жараёни ва тўғарақ машғулотларида ноанъанавий методлардан фойдаланишга эътибор қаратилган.

Масалан, ҳафтанинг уч куни инглиз тили, икки кунинда зардўзлик тўғарагига қатнайдиغان Ирода дарсларда фаол қатнашади. "Энг яхши китобхон" ҳамда "Даволати энг яхши ўқувчи" дея эътироф этилгани ота-онасини ҳам қувонтирди. Отаси Отабек Сафаров фарзандининг машғулотлардаги доимий иштироки ва пухта билим эгаллаши учун барча шарт-шароитни яратиб берган. Қолаверса, оиладаги соғлом муҳит ўқувчининг

дарсга қизиқиши ва интилишини таъминламоқда.

Наманган туманидаги 8-мактабда 1580 нафар ўқувчи таълим-тарбия олади. Уларнинг мактабга келиши ва дарсда иштирокини ўрганганимизда ижобий ҳолатга гувоҳ бўлдик. Мактаб бўйича бу кўрсаткич 97-98 фоизни ташкил этади, сабабсиз дарс қолдириш ҳолатлари йўқ.

— Даволати таъминлаш

Davomat-reyd

бўйича алоҳида чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилган, — дейди таълим ассасаси директори Маҳфуза Жўраева. — Агар бирор-бир ўқувчи сабабсиз мактабга келмаси, ўша кун синф раҳбари, директор ўринбосари ва психологдан иборат гуруҳ вазиятга оидлик кириштирилади. Дарс қолдириш сабабини ўрганади. Бу борада маҳалла фуқаролар йиғини, ота-оналар билан мураккам алоқа ўрнатганимиз. Ҳар бир синфда "алоқа дафтари" юритилади. Унда ўқувчининг одоб-ахлоқидан тортиб, фанларни ўзлаштириши, бўш вақтларида фан ва спорт тўғарақларидаги иштироки ҳамда бу борада эришган натижалари акс этади. Шу орқали маълумотлардан ўқувчининг оиласидагилар ҳам хабардор бўлиб боради. Бундан ташқари, ота-оналар йиғилишини мунтазам ўтказишга жиддий эътибор қаратганимиз. Юзмаюз мулоқотда фарзандларнинг ўқишдаги ютуғи, камчилиги юзасидан самимий

фикрлашамиз. Болаларининг муваффақиятини мустаҳкамлаш учун оилада, мактабда яна нималар қилиш кераклиги аниқланади.

Мактаб директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Мақсуда Абдуллаеванинг таъкидлашича, ўқувчиларни дарсга қизиқтиришда фан ва спорт тўғарақларининг аҳамияти катта. Шу мақсадда мактабда 62 та фан, 6 та спорт тўғарағи фаолият юритмоқда. Уларга 1736 нафар ўқувчи жалб қилинган.

Ўқув кун мобайнида уч марта — эрталабки сафалари, учинчи соат ва биринчи смена якунлинишдан аввал йўқлама ўтказилади. Натижалар солиштирилиб, шу кунги даволат учун якуний ҳулоса берилади.

Аммо бундай тартиб ҳамма мактабларда ҳам ўрнатилмаган. Мисол учун, тумандаги 3-мактабда ўқувчилар даволати билан танишиш мақсадига 9-"В" ва 9-"Б" синфларни кўздан кечирдик. Ҳар икки синфда ҳам 5 нафардан ўқувчи йўқлиги ойдлинлашди. 9-"Г" синф журналичада 36 нафар ўқувчидан 6 нафарининг исми-фамилияси рўпарасига "—" (чиқич) тортилган. Ўрганишимиз давомида 10-синфлардаги даволатнинг пастигли ҳам эътиборимизни тортиди. Мисол учун, 10-"А" синфда ўқувчилар сабабсиз дарс қолдиришига гувоҳ бўлдик. Ана шу ўқувчилар синф журналичада белгиланганми, аниқроғи, ўқитувчилар уларнинг даволатига эътибор қаратганими, деган савол билан синф журналича назар ташладик. Жисмоний тарбия фани ўқувчисига Файзулла Боймаматов

учинчи соатда 10-"А" синфда дарс ўтган бўлса-да, йўқлама қилмаган...

Мактаб директори ўринбосари Комилжон Турғунов бу ҳолат юзасидан ҳеч бир изох бера олмади.

Бу борада Андижон вилоятида амалга оширилаётган ишлар билан ҳам танишдик. Жумладан, Марҳамат туманидаги 32-, 29-мактабларда ўқувчиларнинг дарсда иштироки кўрсаткичи жуда паст экани аниқланди. Айтилса, 10-синф ўқувчиларининг даволати қониқарсиз. Моҳири Камбарова раҳбарлик қилаётган 32-мактабдаги 10-"А" синф журналичада 22 нафар ўқувчи қайд этилган. Бироқ машғулотада 16 нафар ўқувчи иштирок этмоқда. 10-"Б" синфда ҳам 27 нафар ўқувчи бўлса-да, уларнинг 19 нафари дарсга келган, холос. 8—9-синфларда ҳам тўрт-беш нафардан ўқувчи дарсларда қатнашмапти. Ҳатто 9-"Б" синф ўқувчиси Муҳаммадқодир Носиров бир чорак давомида дарсларга умуман келмаган. 29-мактабда ҳам 9—10-синфларда тўрт-беш нафардан ўқувчи машғулотага келмаётгани аниқланди.

Ёшлиқда олинган билим тошга ўйилган нақш қабидир. Бу даврда билмаганини билишига интилмаган киши вақт ўтгач афусланади. Кейинги пушаймон ёки ҳаракат бесамардир. Шундай экан таълим ҳодимлари ва ота-оналарнинг бу борадаги масъулиятсизлиги, ўқувчилар даволатининг пастиглини қандай изохлаш мумкин! Юқоридаги ҳолатлар мазкур муассасаларда ҳам ИИБ ҳодимлари ва маҳалла фаоллари кўмағида зарур тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш зарурлигини кўрсатмоқда.

Шоира БОЙМУРОДОВА,
Ғанишер АКБАРОВ,
Умида ЮСУПОВА

Биз таълим ва тарбия тизимининг барча бўғинлари фаолиятини бугунги замон талаблари асосида такомиллаштиришни ўзимизнинг биринчи даражаси вазифамиз деб биламиз.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

Фаргона вилоятида бугунги кунда 913 умумтаълим мактаби фаолият кўрсатмоқда. Уларда ўқувчиларнинг замонавий таълим оли-

лим мактабиде ёшларнинг замон талаблари асосида пухта билим олиши учун барча шароит яратилган.

1 минг 730 нафар ўғил-

Farg'ona viloyati hokimligi diqqatiga!

Айрим умумтаълим мактабларида қиш мавсумига кўнглидагидек тайёргарлик кўрилмаган. Масалан, Чирқай қишлоғидаги 4-умумтаълим мактабини олайлик. Бу ерда замонавий ўқиш ва ўқиб турган шариот йўқ, деса ҳам бўлавереди.

қадар бурқиб кетадими, бу ўқувчилар саломатлигига салбий таъсир кўрсатишини наҳотки мутасаддилар билишмаса?

Директор Эъзозхон Қипчоқова бу ердаги шариот ва мактаб таъмирталаб экани ҳақида туман ҳокимлиги ва

Мактаб ҳудудининг айрим қисми девор билан ўралмаган. Ободонлаштириш ишлари ҳам кишини ранжитида. Наҳотки, мутасаддилар бу ахволдан беҳабар бўлишса? Ҳудудга бириктирилган сектор раҳбари ҳам негадир бу ишга бефарқ. Катта йўл ёқасида жойлашган ушбу таълим маскани эътибордан четда қолиб келаётгани, жиддий муаммолар йўғилиб қолгани билан туман халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими мудирийнинг иши йўқ. "Кун ўтса бўлди" қабилида иш тутайтган бундай раҳбарлар бу билан келажакимизга хиёнат қилишгаётганини билишармикан?

Мамлакатимизда ёш авлод таълим-тарбияси, уларнинг замонавий билим олиши, истеъдод ва салоҳиятини кенг намойён этиши учун барча шароит ва имкониятлар яратилаётган бир пайтда, кам бўлса-да, бундай ҳолатлар учраётгани ачинарли, албатта.

М.СУЛАЙМОНОВ,
ЎЗА муҳбири

Мактаб:

Бир туманда икки хил манзара

ши, фанларни пухта ўзлаштириши, жисмонан ва маънан етук инсонлар бўлиб улғайиши учун барча шароит яратилмоқда. Масалан, жорий йилда вилоятда 26 умумтаълим мактаби реконструкция қилинди ва қайта таъмирланиб, замонавий тарзда жиҳозланди.

Бувайда туманидаги таълим масканларида ҳам ёшлар таълим-тарбиясига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Чунончи, 2-умумтаъ-

қиз таҳсил олаётган таълим масканининг ўқув хоналари илғор технологик воситалар, кўرғазма ва ўқув куроллари билан жиҳозланган. Ўқувчилар дарсдан бўш вақтини фан, спорт, касбуна ҳунар йўналишидаги тўғарақларда мазмунли ўтказмоқда. Қиш мавсумига ҳам пухта тайёргарлик кўрилган. Бироқ бу фикрни тумандаги барча умумтаълим мактабларига нисбатан айтиб бўлмайди.

Икки сменада 787 нафар ўқувчи таҳсил олаётган таълим маскани буткул таъмирталаб. Баъзи синф хоналари аянчили аҳволда. 1975 йилда қурилган авари ҳолатидаги бино хоналарини зах ҳиди келади.

Мактабда бундан бир неча йил олдин 5 минокорзон ўрнатилган, лекин улар умуман ишламайди. Айни пайтда синф хоналари 38 та печка билан иситилмоқда. Баъзан кўмир ҳиди шу

тегишл мутасаддиларга бир неча бор мурожаат қилган. Аммо негадир у томонларда ҳамон жимлик, сукут сақланмоқда. Биз мазкур масалага оидлик киритиш мақсадига туман халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими муҳри Шухрат Эргашев билан учрашмоқчи бўлдик. Аммо у киши йўғилишда бўлгани боис учрата олмадик.

Ўзбекистон Қахрамони Абдуғани Абдуллаев

Ўзбекистон Қахрамони, мохир хунарманд, Ўзбекистон Бадиий ижодкорлар уюшмаси аъзоси Абдуғани Абдуллаев шу йил 18 декабрь куни вафот этди.

Абдуғани Абдуллаев 1953 йилда Фаргона вилоятининг Ўзбекистон туманида устухунармандлар оиласида туғилди.

У улуг аждодларимиздан авлодларга ўтиб келаётган халқ амалий санъатининг ноёб дурдоналарини юксак маҳорат билан яратиб, юртдошларимизнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлди.

Хусусан, Самарқанд вилоятидаги Имом Бухорий, Бухоро вилоятидаги Баҳоуддин Нақшбанд мақбаралари ёдгорликларини қайта тиклашда, Тошкент шаҳридаги Хотира хиёбони мажмуаси, Қатагон қурбонлари музейи, Фаргона вилоятидаги Бурхониддин Марғинович мажмуасини бунёд этишда ноёб ёғоч ўймакорлиги ишларини бажариб, ўзининг юксак маҳоратини намойён этди.

Унинг ижодига мансуб наққошлик намуналари нафақат юртимизда, балки хорижий мамлакатлардаги нуфузли кўргазмаларда ҳам намойиш этилиб, юксак эътирофга сазовор бўлган.

Абдуғани Абдуллаев ёғоч ўймакорлигининг кўп асрлардан буён сақланиб келаётган қадимий ва ноёб турларини келгуси авлодларга етказиш мақсадида устоз-шогирд анъаналарини изчил давом эттириб, миллий хунармандчилик сирларини 600 нафардан ортиқ ёшларга ўргатди.

Шунингдек, фаолияти давомида йўқолиб кетаётган ноёб нақш турларини тиклаш, янги услубларни амалиётга жорий этиш ишларида ҳам фидойилик намунасини кўрсатди.

Абдуғани Абдуллаевнинг миллий хунармандчилик санъатини ривожлантириш борасидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У Ўзбекистон Республикаси халқ устаси, Ўзбекистон Қахрамони унвонлари билан мукофотланган эди.

Мохир хунарманд, миллий амалий санъатимизнинг жонкуяр фидойиси, камтар ва самимий инсон Абдуғани Абдуллаевнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамisha сақланиб қолади.

**Ш.Мирзиёев, Н.Йўлдошев,
Н.Исмоилов, А.Арипов, А.Икрамов,
А.Нуриддинов, Ш.Фаниев**

Маънавият — халоскор куч!

“Юксак маънавият — энгилмас куч!”. Бу ибора нафақат улуг китобнинг номи, балки бутун инсоният узра жаранглаб турган нидодир! Она сайёрамизни зарарли нурлардан химоя қилиб турган озон қатламнинг борлиги — бахтимиз, унда пайдо бўлаётган туйнуқлар йўқотишимиз бўлса, маънан тубанлашиб кетаётганимиз фожиаи озон қатламидаги нохуш ўзгаришлардан асло кам эмас.

Бекобод металлургия комбинатининг маданият саройида ушбу ташкилот ташаббуси билан бўлиб ўтган тадбир ҳам маънавият тарғиботига бағишланди. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, Тошкент вилояти бўлими, “Маънавий ҳаёт” журнали ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда Ўзбекистон халқ шоири Маҳмуд Тоир, “Маънавий ҳаёт” журнали бош муҳаррири, шоир Эшқобил Шукур ҳамда бошқа ижодкорлар иштирок этди.

— Маънавиятсиз инсон ўзлигидан, мақсаду маслағидан, хотирасидан жудо бўлган бир мавжудотга айланиб қолади, — дейди

Мақтабга Президент совғаси топширилди

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Мақтаб ўқувчиларига Самарқандда ишлаб чиқарилган “Isuzu” автобуси совға қилинди.

Уч қаватли замонавий мақтаб биноси олдидаги Ибройим Юсупов ҳайкали ўрнатилган жой ижодкорлар, ёшлар учун яна бир хиё-

бонга айланган. Мақтаб қошида китобларни таржима қилиш ва чоп этиш маркази ҳам ташкил этилган.

Кеча Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси М.Ернйязов янги автобус калитини мақтаб жамоасига тантанали равишда топширди.

— Президентимиз билан учрашув бизда

жуда катта таассурот қолдирди, — дейди мақтаб ўқувчиси Бердибек Айтмуратов. — Давлатимиз раҳбарига ўзимнинг Ибройим Юсупов хотирасига бағишлаб ёзган шеъримни ўқиб бердим. Қандай бўларкин, деган ҳадик бор эди, йўқ, маъқул келди. Мени мақтади. Хозир мен дунёдаги энг бахтли ўқувчиман. Бундай бахтга мушарраф қилган Президентимиздан миннатдорман. Шундай юрт фарзанди эканимдан фахрланаман.

Президент совғасини олган ўқувчилар шу куни Нукус шаҳри бўйлаб автобусда сайр қилди.

**А.ОРТИҚБОЕВ,
ЎзА мухбири**

Тадбирлар самара беряптми?

Тошкент шаҳридаги 319-умумтаълим мактабида “Умумий ўрта таълим мактабларида маънавий-маърифий тадбирларни ва ҳуқуқбузарликлар профилактикасини самарали ташкил этиш омиллари” мавзусида республика ўқув-семинари ташкил этилди.

Семинарда Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва масъул ходимлари, ҳудудий халқ таълими бошқармалари бошлиқлари ва туман (шаҳар) халқ таълими бўлими мудирларининг маънавий-ахлоқий тарбия ишлари бўйича ўринбосарлари иштирок этди.

Семинарда сўзга чиққан Халқ таълими вазирини ўринбосари Дилшод Кенжаев таълим муассасаларида ташкил этилаётган маънавий-маърифий тадбирлар самарадорлигини ошириш, ўқувчининг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш борасидаги устувор вазифаларга тўхталиб ўтди.

Таълим муассасалари иж-

тимоий-маънавий муҳитига нималар салбий таъсир кўрсатмоқда? Уларнинг олдини олишга йўналтирилган қандай тадбирларни амалга ошириш керак? Бу жараёнда қайси ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиш мақсадга мувофиқ?

Семинар иштирокчилари ана шу саволларга жавоб излаб, ўз фаолиятини янгилайдиган билим ва малакага эга бўлдилар. Жиззах вилояти Янгиобод туман халқ таълими бўлими услубчиси Элёр Мухторов ўз ҳудудида маънавий-маърифий ишларнинг қай тарзда йўлга қўйилгани хусусида шундай дейди:

— Туманимизда 17 та умумтаълим мактаби мавжуд. Таълим муассасалари билан

маънавий-маърифий ишларни намунали йўлга қўйишда ўзига хос қийинчиликлар учрайди. Шунинг учун ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари, маҳалла фаоллари, ота-оналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатганимиз. Кейинги пайтларда ички ишлар идораларида рўйхатга олинган ҳуқуқбузар ўсмирлар учрамаётганлигининг бош омили шунда бўлса керак. Семинарда ота-она назоратсиз қолган ўсмирлар билан ишлаш механизмларидан бохабар бўлдик. Агар буни амалиётда қўлласак, шубҳасиз, вояга етмаганлар ўртасида содир этилиши мумкин бўлган ҳуқуқбузарликлар сони кескин камаяди.

Семинар қатнашчиларига иш жараёнида асқотадиган зарур ўқув кўргазмалари воситалар тарқатилди.

**Асолат АХМАДҚУЛОВА,
“Ma'rifat” мухбири**

Коррупцияга қарши биргаликда курашайлик!

Коррупция — таълим сифати ва самарадорлигига салбий таъсир кўрсатувчи омиллардан бири. Аинқиса, баҳолаш жараёнидаги таниш-билишчилик ва порахўрлик талабнинг билмсизлиги ва масъулиятсизлигини яшириш, бу орқали малакасиз мутахассислар етишишига олиб келади. Тошкент кимё-технология институтида ўтказилган “Таълим муассасаларида коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашишнинг маънавий-маърифий асослари” мавзусидаги тадбирда шулар ҳақида сўз юритилди.

— Коррупция бу — шахнинг ўз мансаб ёки хизмат мавқеидан шахсий манфаатлари ёхуд ўзга шахсларнинг манфаатларини қўзлаб, моддий ёки номоддий наф олиш мақсадида қонунга хилоф равишда фойдаланишидир, — дейди Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим прокурори Комилжон Ёқубов. — Баъзи мансабдор шахслар ўз хизмат ваколатларини бажармасдан, сунъий тўсиқлар яратиб, таъмагирик қилади. Бунда пора олувчигина эмас, ўз айбини хаспўшаш, қингир йўللар билан қандай-

дир натижага эришиш учун пора бераётган ва ўртада воситачилик қилаётган шахс ҳам жавобгарликка тортилади.

Тадбирда олий таълим муассасаларига қабул жараёнига тегишли ҳуқуқбузарлик ҳолатлари ҳақида жонли мисоллар келтирилди. Ёшлар оғохликка, коррупцияга нисбатан муро-сасиз муносабатда бўлишга чақирилди.

— Ҳуқуқбузарлик содир этилгани, унга жавобгарлик муқаррарлигидан асрамайди. “Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида”ги қонуннинг 18-моддаси таълим муассасаларида коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги ҳуқуқий таълим ва тарбияга бағишлангани ҳақида маълумот олдик.

Тадбир мафқуравий иммунитетни шакллантириш ойлари доирасида ташкил этилиб, факультетларда “Диний экстремизм, терроризм ва унинг салбий оқибатлари”, “Гиёҳвандлик — аср вабоси, ундан ёшларимизни асрайдик!” каби қатор тадбирлар ўтказилмоқда.

**Санобар ЖУМАНОВА,
“Ma'rifat” мухбири**

2017-yil 20-dekabr, № 101 (9062)

«Тарих, она тили, адабиёт фанларини ёмон кўриб қолдим...»

Тест жараёнининг такомиллашуви энг билимлиларни саралашга хизмат қилади

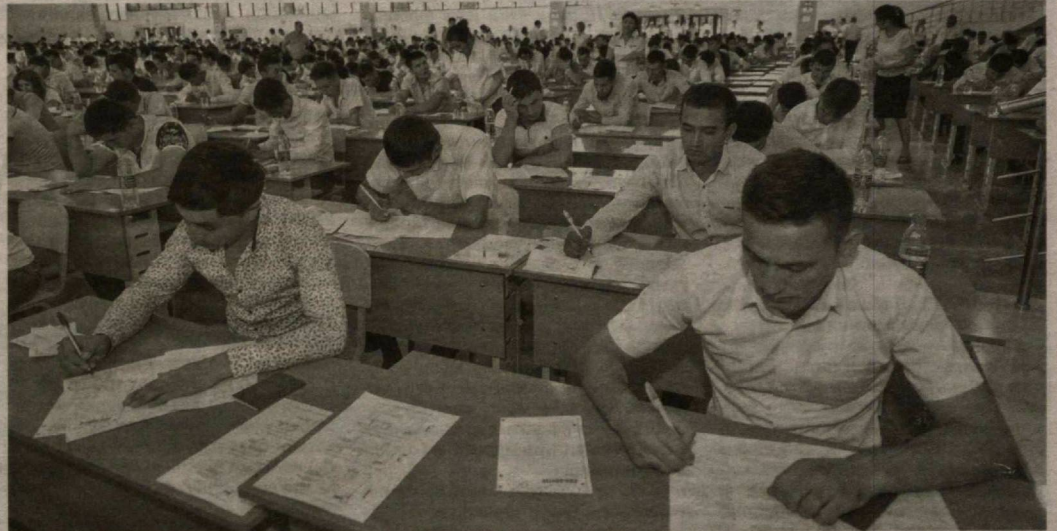
Президентимизнинг 2017 йил 16 ноябрдаги «Республика олий таълим муассасалари бакалавриятига кириш тест синовларини ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори олий ўқув юртлирига қабул жараёнида ўтказиладиган тест синовларининг адолатли, ҳаққоний ва ҳолис ташкил этилиши, бу борада мавжуд камчилик ва муаммоларнинг ҳал қилинишида муҳим аҳамиятга эга.

Қарорга мувофиқ келгуси ўқув йилдан олий таълим муассасалари бакалавриятига қабул қилиш бўйича тест синовлари 1 августдан 15 августгача бўлган даврда катта сифимдаги биноларда, жараённинг ошқора ва шаффолигини таъминлаган ҳолда, видеокузатувлар орқали онлайн тизимда ўтказилиши ҳамда синов натижалари имтиҳон ўтказилган куннинг эртасига Давлат тест маркази расмий веб-сайтида эълон қилиниши белгилангани барчани бирдек қувонтирди. Айниқса, алоҳида иқтидор талаб этиладиган маданият, санъат, дизайн, тасвирий ва амалий санъат, санъатшунослик, музикаий таълим, спорт ва жисмоний тарбия соҳасидаги таълим йўналишларида қабул жараёнининг тест синовларисиз, иходий имтиҳонлар орқали амалга оширилиши муҳим воқеа бўлди. Шу билан бирга, тест саволларининг мазмунини такомиллаштириш ва сифатини ошириш, тестология фани бўйича хорижий давлатлар тажрибасини ўрганиш ҳамда уларни амалда татбиқ этиш мақсадида илғор хорижий ўқув ва илмий муассасаларда мутахассислар малякасини доимий ошириб бориш ҳам қарорда ўз аксини топди.

Гап тест синовлари ҳақида борар экан, таълим тизимида хизмат қиладиган педагог сифатида абитуриентларга берилаётган саволларнинг мазмуни ва сифати тўғрисида баъзи мулоҳазаларни билдирмоқчиман. Сўнги пайтларда айрим тест саволлари ўта мураккаб тузилгани турли қийинчиликларни, жумладан, абитуриентларда тушкунлик ҳолатини юзага келтираётганига гувоҳ бўляпмиз. Яқинда бир танишим билан суҳбатлашиб қолдим. Гап орасида у қизи олий таълим муассасасига ўқишга кирганини айтиб, хурсандчилигини ўртоқлашди.

«Қизим ўқишга кириш-га кирди. Аммо «Ойихон, тарих, она тили ва адабиёт деган фанларни шундай ёмон кўриб қолдимки, бу фанлар ҳақида ўйлашни ҳам истамайман», деяпти», деди она куюниб. Хўш, бунга сабаб нима— Тест саволларининг ўта мураккаблиги, баъзан муҳим ва мантиқсизлиги эмасми— Айрим тест саволларида асосий масала ёки ҳолат қолиб, майда-чуйда жиҳатларга эътибор қаратишнинг кузатиш мумкин.

Масалан, тарих фанидан берилган ушбу тестга назар ташласак: Фон Кауфман Туркистон генерал-

губернатори лавозимини эгаллаб турган даврда жаҳон тарихида қуйидаги воқеалардан қайси бири юз берган?

- 1) Франция-Пруссия уруши бўлиб ўтди;
 - 2) Учлар иттифоқи тузилди;
 - 3) Буюк Британия ҳукумати ирландларга «Ер-сув акти»ни тақлиф қилди;
 - 4) Порфилио Диас Мексика президенти деб эълон қилинди;
 - 5) Урта Осиё Чор Россиясига тўла бўйсундирилди;
 - 6) Рим Италия қироллиги пойтахти деб эълон қилинди.
- A) 1, 2, 4, 5
B) 2, 3, 5, 6
C) 3, 4, 5, 6
D) 1, 3, 4, 6

(2015 йилги тестлар тўплами, 102-вариант, 67-савол).

Ушбу саволнинг жавобини топиш учун абитуриент уч хил усулни қўллаши керак: мавзуну сўзма-сўз ёд олиши, моҳиятан ўша давр бошқарув услубини билиб, тўғри мувофиқлаштири олиши ҳамда бири-бирига жуда яқин бўлган вариантлардаги жавоблардан бирини тавakkал белгиланиши керак.

Тест тизимини такомиллаштириш учун чет эл тажрибаси ўрганилаётганда хорижий давлатларда абитуриентларга бериладиган тест саволларининг моҳияти ҳам чуқур таҳлил қилинса, ёмон бўлмасди. Асло ёшларга юзаки билим бериш тарафдори эмасман, бироқ улар талаба бўлганидан кейин мутахассислигидан келиб чиқиб, фани чуқурлаштириб ўргангани етар, демокчиман, ҳолос.

Масалан, бу йилги тест вариантларида «Япония иқтисодиёти учун катта хомашё манбаи бўлган Россиянинг шарқий қисмини қўлга киритган йиллар ораллигида (1918–1925 йиллар) бўлиб ўтган воқеаларни аниқланг» деган савол учрайди. Жавобда турли тарихий воқеалар акс эттирилган. Абитуриентни 3 соат ичида шунча чалғитиш шартми— Бу савол билан боғлиқ билими унга фақат тест синовларини топшириб, ўқишга кириши учунгина керакми ёки келажақда иш фаолиятида ёхуд ҳаётида асқотадими?

Келинг, генетика фанидан тушган саволлардан бирини таҳлил қилсак.

ДНК молекуласи бўлагининг узунлиги 428,4 нм.га тенг. ДНК таркибидидаги битта нуклеотид қолдигининг ўртача оғирлиги 345 га, нуклеотид-

лар орасидаги масофа 0,34 нм.га тенг деб қабул қилинса, шу ДНК қўш занжиридаги моносакхарид қолдиқлари сонини(а), шу ДНК асосида синтезланган оқсилдаги пептид боғлар сони(б)ни ҳисобланг.

- A) а-1260, б-209
B) а-1260, б-210
C) а-1260, б-209
D) а-1260, б-208

Ечими:

Узунлигидан фойдаланган ҳолда ДНК молекуласидаги нуклеотидлар сонини топиб оламиз:

$$x = \frac{428,4}{0,34} = 1260 \text{ та}$$

Моносакхарид қолдиқлари сони билан ДНКдаги нуклеотидлар сони тенг қийматли бўлади. Демак, моносакхарид қолдиқлари сони ҳам 1260 тага тенг экан. Оқсилдаги пептид боғлар сонини қуйидагича аниқлаб оламиз:

$$x = \frac{1260}{2} = 630 \text{ та} \quad \text{и-РНК даги нуклеотидлар сони.}$$

$$x = \frac{630}{3} = 210 \text{ та} \quad \text{Оқсилдаги}$$

аминокислоталар сони. Ундаги пептид боғлар сонини аминокислоталар сонидан биттага кам бўлгани учун:

$x=210-1=209$ га тенг бўлар экан. (Биология фанидан тестлар тўплами, 2016 йил. Тошкент. «Адабиёт уқунлари» нашриёти, 2016 йил).

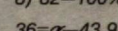
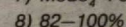
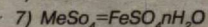
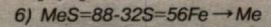
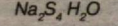
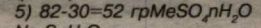
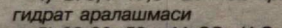
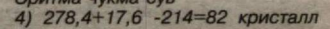
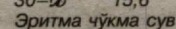
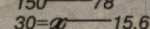
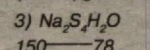
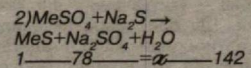
Бу саволда масаланинг ечимини топиш етарли эмас. Абитуриент ноль бутунларни бўлиш, кўпайтириш ва айришга ҳам вақт сарфлаши керак.

Ёки кимё фанидан тушган қуйидаги саволни таҳлил қилсак:

$\text{MeSO}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$ ва $\text{Na}_2\text{S} \cdot \text{H}_2\text{O}$ қуруқ аралашмаси ($W_{\text{H}_2\text{O}}=43,9\%$) 214 мл сувда эритилганда 17,6 г металл сульфиди чуқиб ҳосил бўлган. 278,4 г эритмадаги ягона электролит Na_2SO_4 нинг молярлиги 0,8 мол/кг.га тенг бўлди. Дастлабки кристалл гидратлар аралашмасидаги сувнинг умумий массасини (гр.да) аниқланг.

Na_2SO_4 сув эритма
1) $0,8 \cdot 142=113,6-1000-1113,6$
284гр2а 249,6 α -278,4
0,2 α -15,6 α -176 α -28,4

Fikr, mulohaza, taklif

(2016 йилги тестлар тўплами, 130-вариант, 1-савол).

Биргина масаланинг ўзи саккиз босқичда ечилади. Энди ундаги кўпайтириш, квадрат чиқариш, қўшиш каби амалларни бажаришга ҳам анча вақт керак. Назаримда, математика, физика, кимё, биология каби фанларга оид ечимни ҳисоблаш орқали топиладиган масалалар жавобини топишда калькулятор ишлатишга рухсат берилиши даркор.

Илгари тест жараёнида ҳатто Менделеев даврий jadвалидан фойдаланишга ҳам рухсат берилмасди. Бироқ кейинчалик унинг муҳимлиги инобатга олиниб, тест саволлари қутисига абитуриент сонига қараб даврий jadвалдан солиб қўйиладиган бўлди. Ва жуда тўғри қилинди. Абитуриентларнинг вақти тежалиб, иши енгиллашди. Бу ёшларни бирдек мамнун этди.

Физика фанидан бериладиган масалаларни ишлашда ҳам йигит-қизлар юқоридаги каби қийинчиликлар дуч келишади. Абитуриентдан, аввало, формулаларни ешлар ва тўғри қўллаш олиш талаб этилади. Аммо муаммо бунда эмас, балки ушбу масалани калькуляторсиз ечиш учун абитуриент қанча вақт сарфлашади.

Бизнингча, аниқ ва табиий фанлар йўналишидан тест синовларида иштирок этаётган абитуриентларга микрокалькуляторни ишлатишга рухсат берилиши мисол ва масалаларни ишлашга кетадиган вақтнинг қисқаришига ва топшириқларнинг аниқ бажарилишига хизмат қилади.

Раъно ТУРДИБОВА,
юридик фанлар номзоди,
доцент

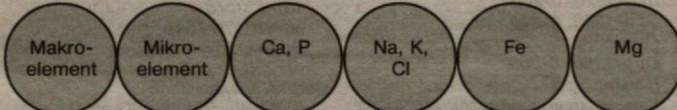
Биринчи дарс сабоғи

"Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси — 2017" республика кўрик-танлови толиби Садоқат Қўчқорова педагоглар оиласида туғилиб ўсди. Отаси Тулис ака мактабда таъсирли санъатдан, онаси Сабоҳат опа бошланғич таълимдан сабоқ беради. Шу боис Садоқат ҳам мактабни тугатиб, ўқитувчиликни таллади. Бу танловда адашмаганини йиллар ўтиб англади. Ахир шу касб уни ўқувчилари, ҳамкасблари орасида ҳурмат-эътиборга, муваффақиятга сазовор этди. 2010 йили олий ўқув юртини тамомлаб, ўзи тахсил олган Жондор туманидаги 49-ИДУМда биология фани ўқитувчиси сифатида иш бошлади.

— Ҳозир ҳам 8-синфда ўтган биринчи дарсини кичик тафсилотига эсламан, — дейди Садоқат. — "Одам танасининг тузилиши" мавзусини бошдан-оёқ ёдлаб, юз мартабала машқ қилган бўлсам-да, ўқувчилар қаршида қалбимни ҳаяжон, кўркун эгаллади. Кутилмаганда бир ўқувчи савол бериб қолди: "Устоз, одам танаси неча хужайрадан таркиб топган?". Дарсликда бу ҳақда маълумот берилмаган. Институтда ўқиб юрган кезларим бу саволнинг жавобини устозимдан билиб олгандим. Хайриятки, эсимда қолган экан, вазиятдан чиқиб кетдим. Агар билмаганимда, ноқулай аҳволга тушардим, ўқувчилар ишончи, эътиборидан қолардим. Ўша дарс менга катта сабоқ бўлди. Фақат дарсликдаги маълумотлар билан кифояланиб қолмай, мавзуга оид билимларимни бойитиш лозимлигини англадим. Ҳар бир мавзуга ўқувчиларни қизиқтира олиш — ўқитувчининг энг катта ютуғи. Шу боис дарс аввалида ўқувчи эътиборини жалб этадиган янги маълумот келтираман. Биология ҳаётини фан бўлса-да, уни тушу-

ниш ўқувчилар наздида бирмунча мураккаб туюлади. Бу қарашни ўзгартириш ҳам ўқитувчининг маҳоратига боғлиқ. Шундай муаллимлар бўладики, ўқувчилар уларнинг дарсини интизорлик билан кутади, айтганларини сўзма-сўз ўзлаштиради. Кимё фани ўқитувчимиз Ҳабиба Қўраева ана шундай педагог эди. Устоз ҳар бир дарсда бизга "топшириқлар дафтари" тарқатарди. Унда ҳар бир ўқувчига мавзу доирасида алоҳида топшириқ бериларди, биз уларни дарсининг мустақамлаш қисмида бажарардик. Бугун устознинг шу усули менга ҳам қўл келмоқда. Бу синфдаги ҳар бир ўқувчи билан индивидуал ишлаш имкониятини бермоқда.

Педагог мураккаб мавзу ва илмий атамаларни тушунтиришда интерфол методлардан кенг фойдаланади. Масалан, "Почта" усули. Даставвал мавзуга мос зарур ёзувлар ёзилган конвертлар стол устига жойлаштирилади. Мисол учун, 9-синфда "Хужайранинг элементар таркиби" мавзусида 6 та конверт юзига қуйидаги ёзувлар ёзилади:

Ўқитувчиларнинг касбий маҳоратини узлуксиз ошириб бориш Халқ таълими вазирлигининг доимий эътиборида. Чунки шиддат билан ўзгариб бораётган бугунги замонда педагоглар доимо изланиб, янгиликлардан хабардор бўлиши керак. Шу мақсадда барча таълим муассасаларида 11–16 декабрь кунлари фанлар кесимида маҳорат дарслари ўтказилди.

Тадбирда фан ўқитувчилари, ота-оналар, халқ таъ-

Ўқитувчининг касбий маҳорати

лими бошқаруви идоралари, жамоат ташкилотлари ҳамда маҳаллий ҳокимлик вакиллари иштирок этди. Халқ таълими тизимида фаолият юритаётган 3114 нафар давлат мукофоти совриндорлари, 11448 нафар "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси" кўрик-танлови ғолиблари, 11659 нафар олий тоифали ўқитувчилар салоҳиятидан фойдаланиб, замонавий билим бериш усуллари юзасидан тажриба алмашилди.

— Маҳорат дарсларини юқори савияда ташкил этиш учун барча шароит яратилди, — дейди Яшнобод туман халқ таълими бўлимининг таълим муассасалари фаолиятини ташкил этиш шўбаси раҳбари Латофат Мирзақуллова. — Синфхоналар талаб даражасида жиҳозланиб, лаборатория машғулоти учун зарур анжомлар ҳозирланди.

149-мактабда инглиз тили фанидан ўтказилган маҳорат дарсида иштирокчилар ўқувчиларни мустақил фикрлашга ўргатиш ҳамда ўқув жараёнида ахборот ресурсларидан самарали фойдаланишга оид янги усуллар билан таништирилди.

Пойтахтимиздаги 322-мактабда ўтказилган маҳорат дарси бошланғич таълим йўналишида ташкил этилди.

— Устоз-шогирд аънанасига таянган ҳолда ташкил этилган мазкур тадбирда 300-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчилари рус тили, математика, ўқиш, табиатшунослик ва технология фанлари бўйича маҳоратларини намойён этишди, — дейди Тошкент шаҳар ХТБ бошланғич таълим методисти Дилфуза Тошмухамедова. — Интеграцияланган тарзда ноъбанавий ўтилган дарсда кўплаб замонавий методлардан фойдаланилди.

Гулюз ОРИФЖОНОВА,
"Ma'rifat" муҳбири

Йилнинг энг яхши о'қитувчиси

Сўнг ўқувчиларга С, Н, О, N, Fe, Ca, Zn, J, Br, Co, Mo, Cr, Mn, B, S, K, Na, хлорофилл таркибига киради, суяк тўқимасида учрайди, жинсий гормонлар фаоллигини оширади, гемоглобин таркибиде учрайди, кўзгалувчанликни таъминлайди каби ёзувлар ёзилган қозғачалар тарқатилади. Қайси сўз қайси конвертга мос келса, ўқувчи уни ўша конвертга солади. Ким саволларга кўп ва аниқ жавоб топса, юқори балл олади.

Садоқат Қўчқорова дарсларида қўллайдиган "Аниқлаштириш ва исбот" усули эса экспериментал масалалар ечишда самара беради. Ўқувчилар уч гуруҳга ажратилади. Мавзуга тегишли экспериментал масала топшириқ сифатида гуруҳларга тақдим этилади. Масалан, 8-синфда "Энергия алмашинуви" мавзусига доир қуйидаги масалани келтираимиз:

Рустам бир кеча-кундузда 120 гр оксил, 450 гр углевод, 100 гр ёғ, 10 гр ош тузи ва витаминларни истемол қилади. Унинг бир кунлик овқатдан оладиган энергия миқдорини (к) ва ҳосил бўлган энергиянинг неча к) миқдори тана хароратининг доимийлигини таъминлаш учун сарфланишини аниқланг.

Ҳар бир гуруҳ берилган масала ечимини ўз услубида тақдим қилади. Энг аниқ ечимга эга бўлган гуруҳ ғолиб саналади.

— Бошқа фанларда бўлгани сингари биология фанини ўқитишда ҳам муаммо ва камчиликлар бор, — дейди муаллима. — Улардан бири биология дарсларида масала ечиш компетенциясига умуман эътибор қаратилмаган. Бу эса ўз ўрнида ўқувчиларимизнинг билимлар беллашуви, фан олимпиадаларидаги иштироки-

да қийинчилик туғдирмоқда. Бу ҳақда кўп ўйладим, ниҳоят эҳтиёж туғилдиган мавзуларда масалалар тузиб, уларнинг ечимларини топишга ҳаракат қилдим. "Биология дарсларида масала ечиш усулларига доир назарий ва амалий машғулотлар" номли ўқув қўланма яратдим. Унда биология дарсидаги "Оқсилларнинг масалари ва аминокислота сонларини аниқлаш", "Энергия алмашинуви", "Фотосинтез", "Нуклеин кислота узунлигини ва нуклеотидлар сонини аниқлаш", "Экологик пирамида", "Митоз ва мейоз", "Моддалар ва энергия алмашинуви" каби мавзуларга оид масалалар ва уларни ечиш усуллари жамланган. Қўлланмадан нафақат мактаб, балки академик лицей ва касб-ҳунар коллежларининг ўқувчи ва ўқитувчилари ҳам фойдаланиши мумкин. Шунингдек, ундан 6–10-синфларга мўлжалланган мавзулаштирилган тестлар ҳам ўрин олган.

Ирода ОРИПОВА,
"Ma'rifat" муҳбири

Ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга

Пойтахтимизнинг Сергели туманидаги 6-ИДУМда ёшларга Конституциямиз мазмун-моҳиятини ўргатишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Дарс ва тўғарак машғулотида ўқувчилар Бош Қомусимизнинг яратилган тарихи, моддалари шарҳи, жамият ва шахс ҳаётидаги аҳамиятига оид маълумотлар билан таништириб борилади.

Бошланғич синф ўқитувчиси Матлуба Мадаминованинг Конституциямизда белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликларни ёш авлод онгига синдиришга бағишланган очик дарси ҳам шу мақсадда ташкил этилди. 3-Б синф ўқувчилари иштирокида ўтилган машғулоти туман халқ таълими бўлими мутахассислари, ўқитувчилар ва ота-оналар кузатиб боришди.

— Конституциямизнинг 41-моддасида ҳар ким билим олиш ҳуқуқига эга экани, бепул умумий таълим олиш давлат томонидан кафолатланиши белгиланган, — дейди Матлуба Мадаминова. — Бу эртаимиз эгаларининг юксак салоҳиятли инсонлар бўлиб улғайишида муҳим аҳамият касб этади.

Очиқ дарс якунида ўқувчилар Конституциянинг фарзандларнинг ота-она олдидеги бурчлари, табиатни асраб-авайлашга оид моддалари асосида саҳна кўринишлари намойиш этдилар.

МУҲБИРИМИЗ

Б.РИЗОКУЛОВ олган суратлар.

2017-yil 20-dekabr, № 101 (9062)

“Islom Karimov xotirasiga bag'ishlangan eng yaxshi ilmiy-ommabop maqola” ko'rik-tanloviga

Tarixiy buyuk shaxslar jamiyatni mustaqil taraqqiyot yo'liga olib chiqadigan xatti-xarakatlar, faoliyat turarlari, ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlar, muhit va munosabatlar tashabbuskori hamda bунёдкорidir. Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov худди шундай етук сиёсатчи ва давлат арбоби эди.

XX асрнинг 80–90-йилларида собиқ тузум таяниб келган сохта ғоялар чип-пакка чиқиб, гўё қум устига қурилган иншоотдек нурай бошлаган эди. Устига устак, инсоният бир қатор чегара билмайдиган муаммоларга дуч келди: уруш-

катта ҳисса қўша олади. Шу маънода, Birinchi Президентнинг бунёдкорлик ғоялари жаҳонда тан олинди. Бунга яқин ўтмишимизда мисоллар кўп.

Islom Karimov бунёдкорлик ва яратувчанлик ғояларини қатъий ва изчил

ладан, «мафкуравий иммунитет», «мафкуравий про-филактика» каби тушунчаларнинг мазмуни ойдинлаштирилганда ҳозир дунёда кечаётган мафкуравий жараёнларнинг характери янада чуқурроқ тасаввур қилиш имкони туғилади. Бугун дунёда нафақат инсон онгини, балки қалбини ҳам эгаллаш ғояларининг бунёдкорлик курашининг бош мақсади бўлиб қолмоқда. Қатор минтақа халқларининг онги ва қалби турли ғояларни синанаш майдонига — мафкуравий полигонга айланти-

Тарихий тараққиётни измига солган инсон

лар, экологик фалокатлар, маънавий кашшоқлик, нарқобизнес, терроризм... Дунёнинг глобаллашуви, ахборот оқимининг тезлашуви ва универсал технологиялар билан боғлиқ умумбашарий жараёнлар юзга келиб, ривожланиш суръати ортди.

Шундай даврда жаҳон сиёсий-ижтимоий майдонига Ўзбекистон Республикасининг Birinchi Президенти кириб келди. Унинг илк қарашлариёқ истиқболдан, порлоқ келажакдан дарак берарди. Islom Karimov Республика Компартияси МК биринчи котиби бўлиб (1989 йил 23 июнь) тайинланганининг иккинчи куниёқ **“Биз бундан буён эскича яшолмаймиз ва бундай яшашга замоннинг ўзи йўл қўймайди...”** ва орадан икки ой ўтмай, (1989 йил 19 август) **“Жамиятни янгилаш учун курашаётган барча соғлом кучларни бирлаштириш зарур”** каби истиқболни белгилайдиган ғоявий-мафкуравий қарашларни ўртага ташлади. Ўзбекистон халқининг бош мақсади — озодликка эришиш, мустақилликни қўлга киритиш лозимлиги заруриятини илмий-назарий ва амалий жиҳатдан англаган ҳамда чуқур ҳис қилган Буюк Йўлбошчи Президентлик макомини (1990 йил 24 март) жорий қилди ҳамда янги жамият асосларини яратишга киришди. Мустақиллик декларацияси (1990 йил 20 июнь) қабул қилинди. Натихада мустақиллик қўлга киритилди!

Халқаро сиёсий шарҳловчилар, экспертларнинг фикрига кўра, ўз давлати тимсолида барқарор ва тинчликка асосланган стратегик тараққиётни таъминлаган сиёсий шахс жаҳонда тарихий ўзгаришларга

илгари суриб, дунёнинг тинч-тотув раванқ топишида ягона миллий демократик бошқарув мураса йўли билан олиб борилиши лозимлигини қайта-қайта таъкидлаб келди. Унинг чорак асрдан кўпроқ вақт давомида жаҳон сиёсий-ижтимоий ҳаётига таъсирини, ғоявий-сиёсий қарашларини сиёсатдонлар, халқаро таҳлилчи-экспертлар умумий тарзда қуйдагича талқин қилишди:

1. 1993 йил 28 сентябрда Islom Karimov БМТ Бош Ассамблеяси сессиясида тўртта таклифни ўртага ташлади. Булар: БМТ Уставини қайта қўриб чиқиш; Тожикистон ва Афғонистон муаммоларини жиддий тарзда таҳлилий ўрганиш гуруҳини тузиш; Орол масаласи БМТ диққат-марказида туриши ва ёрдам кўрсатиш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш; БМТ ҳузурида терроризмга қарши кураш қўмитасини тузиш.

2. XXI аср глобаллашувнинг турли жиҳатларини қамраб олган, яъни ахборот технологиялари, экология ҳамда фан-техника тараққиёти; ғоявий-мафкуравий кураш, полигонлар, иммунитет, профилактика, инсон онги ва қалбини эгаллаш; мураса фалсафаси сиёсати; келишув ва шерикчилик, ҳамкорлик ва ҳамжихатлик, давлатлараро битим ва меморандумлар тузиш; халқ фаровонлиги ва турмуш ободлигини ошириш асри эканини Islom Karimov ўнлаб мисоллар билан ифодалаб берган эди.

3. Ғоявий-мафкуравий таъсир ва таҳдидларни аниқлаш, баҳолаш, хусусиятларини яққол кўрсатиш учун Islom Karimov илмий муомалага бир қатор тушунчаларни киритди. Жум-

рилмоқда (Полигон грекчада “серқирра” деган маънони билдириб, қурол-аслаҳа ва техникани синанаш, қўшнларни ҳарбий тайёргарликдан ўтказиш ёки ҳарбий соҳада машқ ва тадқиқотлар олиб бориш учун мўлжалланган махсус майдонни англатади).

4. Қадриятларни йўқотиш бу — миллатни йўқ қилиш, фикр қарамлигини вужудга келтириш демекдир. Дунёда миллат учун, халқ учун бундан оғирроқ фожиа йўқ! Birinchi Президентимиз Islom Karimov таъбири билан айтганда, **“фикр қарамлиги, тафаккур қуллиги ҳар қандай иқтисодий ёки сиёсий қарамликдан кўра даҳшатлироқдир”**. Бу фикр ғоят кенг маъно касб этиб, ҳар вақт, ҳар қандай шароитда ўта оғоҳ бўлишимиз зарурлигини талаб қилади!

Тарихий давр ва иқтисодий-ижтимоий вазиятнинг ўзи улкан ҳамда қатъий фазилатларга эга бўлган буюк шaxсларни майдонга чиқаради. Birinchi Президентимиз Ўзбекистонда мавжуд бўлган ижтимоий-сиёсий вазият оқимида шаклланди. Тоталитар тузумнинг бутун моҳиятини, ўзбек халқининг тарихий қадру-қимматини чуқур англади. Унинг шаън-шавкатини тиклаш орзу-умиди билан ёниб яшади. Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев шундай қайд қилди: **“Биринчидан, биз муҳтарам Birinchi Президентимиз Islom Abduganievich Karimov бошлаб берган кенг қўламли сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ислохотлар йўлини оғишмасдан, қатъий ва изчил давом эттирамиз.**

Бу йўл — эркин демократик, инсонпарвар дав-

лат куриш, фуқаролик жамиятини шакллантириш, Ватанимиз иқтисодий қудратини юксалтириш ва янада раванқ топтиришининг мустаҳкам заминидир”.

Islom Karimov республика раҳбарлигига сайланганиданок Марказ билан ўзига хос “муносабат” да бўлди. Унинг ўта қатъиятлилиги, ўз фикрига ва ҳуласасига эгалиги ҳамда танлаган йўлида собитлиги “улғ оғ”ларга унчалик ёқмасди.

Иккинчидан, миллат манфаатига кўпроқ ён босгани, республика ички ҳаётидаги вазиятга чуқурроқ кириб боргани сайин КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросида ҳам, СССР Олий Кенгаши ва иттифоқ идораларида ҳам унга нисбатан муносабат кескинлаша бошлади. Айниқса, юртимизни абгор қилиб Марказга “қочиб” борган бир гуруҳ “собиқ”лар бундай “қулай” фурсатдан фойдаланиб қолиш учун турли-туман ҳийлаю найранглари ишга солишди. Қатор марказий нашрларда Ўзбекистон ва унинг раҳбариятига нисбатан иғволар уюштирилди. Бундай оғир, зиддиятли шароитда ишлаш давлат раҳбаридан ниҳоятда вазминлик; пўлатдек мустаҳкам ирода талаб этади. Islom Karimov рақибларга ҳурмат билан қараш, уларнинг фикрини диққат билан эшитиш, зарур бўлса, улар-

дан ижобий ҳулосалар чиқариш, халқ ва мамлакат манфаати учун ҳар қандай иғвогарликлар, тазйику зўравонликларга, мақтову хушомадгўйликларга бир хил муносабатда бўлиш, фақат ақл-идроққа таяниб иш туттиш намунасини кўрсатди.

У озгина адолатсизликка ҳам чидай олмайдиган, ҳақ ва ҳақиқатни бутун вужуди билан ҳимоя қиладиган сиёсатчи эди. Унинг бу фазилати республика раҳбарлиги сайланганидан сўнг яна ҳам ёрқинроқ кўзга ташланди. Чунончи, Фарғона воқеалари юз берган пайтда депутатлардан қонли тўқнашув сабабларини Республика Олий Кенгаши сессиясида кенг муҳокама қилишларини сўради. СССР Олий Кенгашидан бу фожиалар асосини чуқур ўрганиш ва ўз вақтида сиёсий баҳо беришни талаб қилди. Унинг бевоисита ташаббуси билан фашизмга қарши уруш йиллари тарихий ватандан қучирилган қатор халқларнинг ўз юртига қайтишига ёрдам бериш тўғрисида декларация қабул қилинди ва СССР Олий Кенгашига тақдим этилди.

Islom Karimov Ўзбекистон давлатининг меъмори ҳамда йўлбошчиси сифатида дунёдаги тарихий ўзгаришларга улкан ҳисса қўшди. У илгари сурган инсонпарварлик, бағрикенглик, миллатлараро тотувлик каби ғоялар том маънода ўзбек халқига хос қадриятлар бўлиши билан бирга, жаҳон афкор оммаси учун ҳам ниҳоятда қимматли тушунчалардир.

Карим НОРМАТОВ,
Ички ишлар вазирлиги академияси профессори,
тарих фанлари доктори

Maktabdan tashqari ta'lim muassasalarida

Истеъдодсиз бола бўлмайди. Фақат иқтидорни ўз вақтида ил-габ, ривожлантиришга кўмак берувчи куч керак. «Баркамол авлод» республика болалар бадиий ижодиёт маркази ана шундай маскандир. Бугунги кунда Тошкент шаҳрининг 11 туманидаги 169 та мактабдан жами 2500 нафардан ортиқ ўқувчи ўз қизиқиши бўйича марказимиздаги тўгаракларга қатнаб, касб-хунарнинг бошланғич сирларини ўрганмоқда.

Марказда 104 та гуруҳ ташкил этилган бўлиб, ўқувчилар 24 турдаги касб-хунарга йўналтирилади. Тўгарак аъзолари касб-хунар коллежларига тизимли равишда амалиёт дарсларига жалб қилинган. Бунинг натижасида ўтган йили 180 нафар, жорий йилда 190 нафар тўгарак аъзоси ўзи қизиққан йўналишдаги касб-хунар коллежга ўқишга кирди.

Марказ республикадаги 208 та худудий «Баркамол авлод» болалар марказларига методик ёрдам кўрсатади ва мактабдан ташқари таълим тизими ислохотлари учун тажриба-синов майдончаси ҳисобланади. Шунингдек, йил давомида режа асосида мактабдан ташқари таълим сифатини оширишга қаратилган манзилли ўқув-семинарлар ташкил этиб келинмоқда. Муассасада Абдулла Авлоний номидаги халқ таъ-

Истеъдодлар юз очмоқда

лими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш марказий институтига тингловчи сифатида келган мактабдан ташқари таълим муассасалари мутахассислари учун амалий машғулотлар ҳам ташкил этилади.

Ўқувчиларнинг тўгарак машғулоти учун зарур хомашё ва материаллар билан ўз вақтида таъминланиши ижод қилишларига қулайлик яратмоқда. Фарзандларининг қисқа муддат ичида гулдай хунарга эга бўлиши ота-оналарни ҳам қувонтирмоқда. Шу боис тўгарак аъзоларининг ижодий ишларидан иборат кўргазмаларга улар жон деб келишади.

Марказда махсус куббали болалар обсерваторияси, 200 ўринга мўлжалланган тадбирлар, 3 та хореография зали, битта кўргазма зали, битта оммавий машқлар учун зал мавжуд. Тўгарак аъзолари турли халқаро танловларда совринли ўринларни қўлга киритмоқда. Шунингдек, муассасадаги Фотима ва Зухра Зиёмухаммедовалар раҳбарлигидаги «Тантана» болалар гуруҳи, Элмурод Исмолов раҳбарлигида «Ёш доирачилар» гуруҳи, Комил Ҳасанов бошчилигидаги «Замин» драма

театри, «Наврўз», «Юлдуз», «Гулгунча» рақс дасталари давлат тадбирлари ва республика миқёсидаги байрамларда фаол иштирок этмоқда.

Марказда «Ота-оналар маслаҳатхонаси» ташкил этилган. Ота-оналар ва ўқувчиларга мавжуд тўгарак турлари, уларда яратилган шароитлар ҳақида маълумот берилади. Ўқувчиларнинг қизиқиши ва қобилиятига қараб мутахассислар тўгарак турини танлашига амалий кўмак берадилар. Ота-оналар учун «Ота-оналар кутубхонаси» ишлаб турибди. Фарзандининг тўгарак машғулоти яқунлангунча ўзига ёққан бадиий адабиётни мутолаа қилиш ота-оналарга ҳам маъқул бўляпти.

«Баркамол авлод» республика болалар бадиий ижодиёт маркази ўқувчиларнинг келажакда ўз ўрнини топиб, Ватанимиз равнақиға муносиб ҳисса қўшишлари учун замин яратишга ҳисса қўшмоқда.

Дониёр ЭРМАТОВ,
«Баркамол авлод» республика болалар бадиий ижодиёт маркази директори

Юртимизда ўқувчи-ёшларни касб-хунарга тўғри йўналтириш, уларнинг истеъдодини намоён этиши учун имконият яратиш, ёшларнинг жамиятда муносиб ўрин топишига эришиш мамлакатимизда олиб борилаётган узлуксиз таълим тизимининг устувор вазифаларидир. Ўқувчи-ёшларнинг илк касбий билим ва кўникмаларини шакллантириш, янги иқтидор эгаларини кашф этишда «Баркамол авлод» болалар марказларининг аҳамияти катта.

Ўқувчи ёшларнинг ижод маскани

Хусусан, Бухоро вилоятида фаолият юритаётган 14 та «Баркамол авлод» болалар марказларида жами 549 та тўгарак ташкил этилган бўлиб, уларда 12 628 нафар ўқувчи ўз қизиқишига кўра бошланғич касб-хунар сирларини эгалламоқда.

Бу йил вилоятдаги барча «Баркамол авлод» болалар марказлари Халқ таълими вазирининг 2016 йил 20 декабрдаги «Баркамол авлод» болалар марказларининг жиҳозлаш меъёрларини тасдиқлаш тўғрисида»ги буйруғига биноан янги жиҳозлар билан тўла таъминланди. Тўгарак хоналарида ўқувчиларнинг давлат талаблари асосида касб-хунар сирларини ўрганиши учун барча шарт-шароит яратилди. Замонавий мебеллар, компьютер техникаси, тикув машиналари, дуррадорлик дастгоҳлари машғулотларнинг янада мазмунли, қизиқарли ташкил этилишида қўл келмоқда.

Вилоятнинг энг чекка худудларидаги «Баркамол авлод» болалар марказлари ҳам ўқувчилар билан доимо гавжум. Фарзандларининг марказга ошиқи, турли хунарларни эгаллаётганидан ота-оналар хурсанд. Хусусан, Олот тумани «Баркамол авлод» болалар марказида 46 та тўгарак фаолияти йўлга қўйилган бўлиб, уларга 960 нафар бола жалб этилган. Айниқса, «Тасвирий санъат», «Тўқиш», «Бошланғич техник моделлаштириш», «Компьютер графикаси ва дизайни», «Ёш экскурсовод», «Ёш табиатшунос», «Гулчилик» тўгаракларига ўқувчилар қизиқиши юқори.

«Ёш табиатшунос» тўгараги раҳбари, эко-

лог Сарвар Жумаев раҳбарлигидаги болалар машғулотларда сувни тежаш, уни ифлослантирмалик, чиқиндиларни махсус ажратилган жойга олиб бориб ташлаш, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини асраш, уларга эҳтиёткорона муносабатда бўлишни зўр иштиёқ билан ўрганмоқда.

Вилоят «Баркамол авлод» болалар маркази кутубхона фонди бадиий китоблар билан бойитилиб, китобхонлик кечалари, ёзувчи ва шоирлар билан учрашувлар, адабий-муסיқий тадбирлар ўтказилди. Айниқса, «Мен севган ҳақрамон», «Китобим — офтобим», «Китоб — маънавият куёши» мавзуларидаги тадбирлар, бадиий кечалар ўқувчиларда катта таассурот қолдириб, китобхонлар сонини оширишга хизмат қилмоқда.

Киши кимгадир бегараз ёрдам кўрсатса, ўзидаги билим ва маҳоратни бошқаларга улашса, шунинг ўзи катта бaxт. Бу борада Бухоро шаҳар «Баркамол авлод» болалар маркази мутахассислари анча фаол. Марказнинг 3 нафар олий, 2 нафар ўрта махсус маълумотга эга мутахассислари Бухоро шаҳридаги 32-Меҳрибонлик уйида «Фольклор», «Инглиз тили», «Ёш эколог», «Миллий рақс», «Тўқиш» тўгаракларини ташкил этиб, 90 нафар тарбияланувчига қўшимча таълим бермоқда.

Мавжуда ЖАМОЛОВА,
Бухоро вилояти «Баркамол авлод» болалар маркази директори

300 дан ортиқ тўгарак

Фарзандларимизни қанчалик эътибор ва ғамхўрлик билан парвариш қилсак, шунча тез ва яхши ривожланади. Мактабдан ташқари таълим тизимидаги ижодий тўгарак машғулотида фаол иштирок этиб, юқори натижаларга эришаётган ёшлар фикримизнинг яққол далилидир. Жиззах вилоятидаги «Баркамол авлод» болалар марказларида бу борада самарали ишлар амалга оширилмоқда.

Бугунги кунда вилоятда 14 та «Баркамол авлод» болалар маркази фаолият кўрсатади. Уларда техник ижодкорлик, бадиий ижодиёт ҳамда ўлкашунослик ва экология йўналишларидаги 300 дан ортиқ тўгарак мавжуд бўлиб, жами 8630 нафар ўқувчи камраб олинган. Ўғил-қизларнинг тўгаракларга қизиқиши билан қатнашишини таъминлаш соҳада меҳнат қилаётган педагоглардан куч, билим ва маҳорат талаб қилади. «Баркамол авлод» болалар марказларида фаолият кўрсатаётган 353 нафар педагог ходимнинг аксарияти ана шундай қобилиятга эга.

Ўтган ўқув йилида тўгарак аъзоларининг давлат талабларини ўзлаштириш кўрсаткичи вилоят бўйича 75 фоизни ташкил этган бўлса, бу йил 82 фоизга ошди. Тўгараклар моддий-техник базасининг мустаҳкамланиши, дарсликлар, ўқув адабиётлари, кўргазмали ва тарқатма материалларнинг талаб даражасида бўлиши ишимизда силжиш ясамоқда. Давр талабидан келиб чиқиб, ўқувчилар қизиқиши ва хошияни инобатга олган ҳолда янги тўгараклар очяпмиз. Мирзачўл, Фориш, Фаллаорол, Дўстлик, Зомин туманларининг чекка мактабларида 24 та янги тўгарак фаолияти йўлга қўйилди. Ҳозир уларда 600 нафардан кўпроқ ўқувчи ўз иқтидорини ривожлантирмоқда.

Маҳаллаларда 3 та, меҳрибонлик уйида 1 та, имконияти чекланган болалар уйида 1 та тўгарак очдик. Бу тўгаракларда ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган оила фарзандлари имтиёзли асосда касб-хунар ўрганмоқда.

Ф. ҚҮЛДОШЕВ,
Жиззах вилояти «Баркамол авлод» болалар маркази директори

2017-yil 20-dekabr, № 101 (9062)

Никоҳ шартномаси — икки ёшнинг бир-бирига берган ахду паймонини қонунан расмийлаштирадиган ҳужжат. Аммо «нигоҳ шартномаси»...

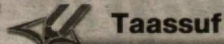
«Нигоҳ шартномаси»

Бундан ўн олти йил муқаддам икки ёш ўртасида никоҳ шартномаси тузилди. Орадан нима ўтди, қандай «чанг-тўзон кўтарилди», бизга номаълум. Аммо бир йилдан сўнг меҳрибонлик уйи эшиги олдида чақалоқ кўтарган аёл эри билан пайдо бўлди...

Меҳрибонлик уйида боланинг тарбия-ланиши даври уч қисмга бўлинади. Ҳар бирига мос эртақ бор. Гўдаклик даврида уларга шундай эртақ айтилади: «Ота-онанг яқинда олиб кетади. Улар яхши одамлар». Бола сал улғайгач, эртақ мазмуни ўзгаради: «Ота-онам мени ташлаб кетмаган, улар вафот этган. Менинг бу ердалигим уларга қоронги. Тақдирга тан бермай иложим йўқ. Сўзлари ёлгон эканлигини дўстлари яхши англасса ҳам ҳеч ким бунинкор этмайди. Бу ерда ҳеч ким бир-бирини алдамайди, бола ўзини ўзи алдайди. Шу авдовлар билан у «ўтиш даври»га етиб келади. Ҳатто оиласи бағрида ўсаётган болалар учун ҳам бу муддат қийин кечиси кундек маълум. Сўнгги эртақ: «Ота-онам ўлмаган, аммо тирик ҳам эмас. Улар мени ташлаб кетишган. Мен уларни

ёмон кўраман!». Бу эртақ эмас, ҳаёт ҳақиқати.

...Боласини ташлаб кетган, аммо бошқа фарзандли ҳам бўла олмаган эр-хотин ора-

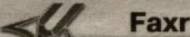
Taassuf

дан ўн олти йил ўтиб, меҳрибонлик уйи эшиги олдида пайдо бўлдилар. Аслида, фарзандини ташлаб кетганлар ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинади. Лекин бир кўнгли яримнинг шодлиниши учун уларга яна бир имконият берилса нима қилибди?! Меҳрибонлик уйи раҳбарининг хонасида дийдорлашув лаҳзаси яқин. Отасига қуйиб қўйгандек ўхшаш, кўзлари онасини эслатувчи ўсмир хонига кириб келди. «Меҳмон»лар сапчиб ўрнидан туришди ва она фарзандига қараб талпинди. Кўзларида дув-дув ёш. Ота қалтирайди. Бу кунни ҳар иккиси қанчалик интизор кутган экан— Дилбандини олиб кетишлари мумкинми?

Аммо никоҳ шартномасию қолган барча ишларни келишиб ҳал қилган эр-хотин бугун дилбандининг бир нуқтага қадалган, ўйчан ва маҳзун нигоҳи билан шартнома туза олмадилар.

Меҳрибону МУХСИМОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Ҳовлимизнинг шундоққина биқинида мўъжазгина боғ бор. Девор-дармиён кўшнимиз — Ҳожи отадан эсдалик. Мевали дов-дарахтлар эрта баҳордан барқ уриб гуллаб-яшнади. Чор-атрофга гўёки жаннат ҳиди таралади. Тенгқурларимнинг дарахт соясида дам олиши бир олам завқ.

Faxr

Жаннатий боғ

Ҳожи бобо оққўнғил, ширинсухан инсон бўлиб, ҳар баҳор янги кўчат ўтқазар экан, бизни ёнига чаққириб уқтирарди: «Шу боғ Ўзбекистон, кўчатлар эса ўсиб келаётган ёш авлоддир!». Орадан йиллар ўтди, улғайдик. Раҳматли Ҳожи отанинг ҳаётий сўзларини ҳамон эслаймиз.

Бобо тиним билмас, ёз жазирамасию киш изгиринида ҳам боғда қуймаланарди. Эрта баҳорда кўчат тагини юмшатар, бегона ўтларни юлар, дов-дарахтларни касалликлардан қаттиқ ҳимоя қиларди. Ҳожи бобо ҳар қандай дарахт, ниҳолни худди

ўз боласидек парваршиларди. Бир гап боғбоннинг тилидан тушмасди: «Дарахт экиб, боғ яратиш савоб».

Ўша боғдаги ниҳоллар улғайдик. Илм излаб, касб-кор эгаллаш учун турли шаҳарларга йўл олдик. Аммо ҳамisha кўз ўнгимизда жонажон қишлоқ Ҳожи бобонинг нуруний қиёфаси. Қиңдик қримиз тўқилган маконнинг азизлиги бу. Ўша қадрдон боққа йиғилламиз, унинг бунёдкори — Ҳожи отанинг қиёфасини, пурмаъно сўзларини эслаймиз.

Мустакил Ватанимизда бундай боғлар қанча экан— Нуруний отахонларни, бувижонла-

Ma'rifat

римизни кўрганда, кўнглим қандайдир ажиб ҳиссийга тўлади. Улар «Яхшидан боғ қолади» деган нақлнинг маъносини биз ёшларга нисбатан чуқур англайдилар. Улар яратган боғларни авайлаш, янги-сини яратиш биз учун ҳам фарз, ҳам қарадир.

Шоҳсанам МИРЗАОЛИМОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Mehr qolur...

Бувижоним

тўрт бўлиб кетгандир», деганини эшитдим. Ошхонага югуриб кириб бувижонимдан егуликни олдим-да, мактабга қайтдим...

Ўқувчилик дамларим ортда қолди, мактабни битирдим, университет талабасиман. Суюкли бувижоним ҳамон мен билан кўнги-роқлашади, мамнун бўламан. Ўқушим, устозларим, дугоналарим билан қизиқади, баъзан факультетимизга келади. Ижодий ишларимга бефарқ эмас. Нима ёзсам, жонқулоғи билан тинглаб, маслаҳат беради.

Ўткир Хошимовнинг «Дунёнинг ишлари» асарига Зеби хола образи бор. Уни бувижонимга ўхшатаман. Зеби хола фарзанди учун жонини ҳам беришга тайёр, бувим эса набираси учун елиб-юуради. Сен учун қайғурадиган инсонлар олдида ўзингни қарздор ҳис қилсан.

Зарнигор ГОЙИБНАЗАРОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Ёмғир

Ёмғир асфальт йўлни ёриш-га уринади. Томчи шиддат билан тушаркан, асфальтнинг дагал юзига урилиб ёйилиб кетади, машиналар тагида у топталади, ўзини ҳимоя қилолмай ҳалак. Ҳар бир томчи ўз кўшигини айтиб парчаланади. Гўёки аскарларнинг саф кўшиги.

Tuug' u

Бир кунни бу йўл ёрилади. Қайсидир кўёшли кунда унинг ёриқларидан ўша ёмғирлар... ям-яшил майса бўлиб униб чиқади. Қайсар томчилар ўз вазифасини шундай адо этади. Ёмғир ёғаверсин...

Йўл

Танладим сал оғирроқ йўлни, сал енгилроқ жон берайин деб.
(Аъзам Ўктам)

Айтмаслик керак, шунда ҳамма рози бўлади. Тинчгина яшайверасиз. Ўша ҳаётда. Ўша муҳитда. Ўша одамлар билан.

Аммо... айтмасе бўлмайди. Айтиш зарур. Сиз айтинг. Ўзгартиринг. Бундай яшаб бўлмайди. Хатоларни тўғриланг. Хато ичиди яшаётган кишиларни ҳам. Ахир, сизга айтиш имтиёзи берилган. Бой берманг уни. Ундан Ҳақ йўлда фойдала-

нинг. Виждон ором топсин. Ҳар айтган сўзингиздан кўнгли фарогатга эришсин.

Кун келиб, ўзингизга: «Нега ўшанда жим турдим. Гапирсам бўларди-ку?» дея афсус чекмайсиз. Айтиш — шараф! Айтиш — хатар! Айтиш — бахт!

Сиз шуни танладингиз, жаноб бўлғуси журналист, бунинг нутгани!

Сухроб ЗИЁДОВ,
ЎзДЖТУ талабаси

Куз кунлари. Деразадан ташқарига боқман: табиат ҳодисаларига мутлақо бефарқ, мағрур, ям-яшил арчалар, аксинча, шамолнинг майин эркалашига алданиб, бағридан тиллаларини дув-дув сочаётган оловранг дарахтлар ва тўлиб оқабтган эриқ мисол ўз манзилига шошаётган одамлар.

Кўзларим кўриб турган манзарага умуман алоқаси бўлмаган фикр-хаёллар

ёпирилиб келди ва бу дунё фақат мўъжизалардан иборат эканига ишонч ҳосил қилишу яшаш бамисоли мўъжизаларни саралаш экан-да, деган хулоса билан яқунланди. Мўъжиза шуки, ҳар бир инсон кечаги кунда орзу қилган нимаки бўлмасин, бугун барчасига рўй-рост, бекаму кўст эришган. Мўъжизани саралаш эса, сизга тақдим этилган имкониятлардан энг зарурларини танлаш.

O'u

«Нима бўпти?!»

Болалигимда тўмтоққина қаламим билан баъзан шеър машқ қилардим. Ўн уч-ўн тўрт ёшларимда устозини шеърларимдан бирини ўқий туриб: «Нима бўпти?» дедилар. Киприк қоқмай ҳайрон бўлиб қараб турганимни кўриб мийиғида кулган ҳолда сукут сақлаб, кейин яна давом этдилар: «Агар сен ёзган шеърга нисбатан «Нима бўпти?» деган саволни бериш мумкин бўлса ва бу савол ўринли ҳисобланса, демак, бу шеър фақат шаклга эга. Унинг натижаси эса қоғоз, сиёҳ, кўз нури ва вақтнинг беҳуда совурилишидангина иборат».

Қизик, ўша пайтларда бу ҳикматнинг ҳаёт ҳақидаги асл фалсафа эканини ҳаёлимга ҳам келтирмаган эканман: шеър — инсон умри, шеърнинг шакли — инсоннинг биологик яшаши, шеърнинг мазмуни — инсоннинг умри давомида эришган орзу-мақсадлари. Агар биз мазмунига нисбатан «Нима бўпти?!» дея олсак, фақат шакл қолади. Шаклнинг ёлғиз ўзи совурилишидангина иборат.

Умр мазмуни ва мақсадлар моҳиятини баҳолаш мезонига қандай талаблар борлигини билмайман. Бу борада қатъий тартиб ва рўйхат ҳам яратилмаган. Билганим шуки, умрим мазмунини ҳам уни баҳолаш мезонини ҳам ўзим белгилашим керак. Шўкрона келтирмаман, бугун мақсадларимнинг барчасига эришяпман. Ишонаманки, умрим кузида ортга қараб сарҳисоқ қилганимда «Нима бўпти?!» деган савол ноўрин бўлади...

Мунисхон ҚАМБАРОВА,
ЎзМУ магистри

Айниқса, уруш ва давлатлараро низолардан маъсум гўдаклар кўп азият чекади. Уруш ва жаҳолат минглаб беғуноҳ инсонлар ёстигини қуритиб, миллионлаб гўдаклардан беғубор болагини тортиб олади. Айтинг-чи, дунёда бундан ҳам даҳшатли жиноят борми?!

1946 йилнинг 11 декабрида Иккинчи жаҳон урушидан жабр кўрган болаларга ёрдам кўрсатиш мақсадида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси қарори билан халқаро Болалар жамғармаси — ЮНИСЕФга асос солинди. Халқаро мақомга эга ташкилот айни кез дунёнинг 157 дан ортиқ мамлакатда иш олиб бормоқда. Жамғарма ўз иш фаолиятини хавфсиз оналик, туғруқча ва туғруқдан кейинги парвартиш, болаларни касалликларга қарши эмлаш, иммунизация ва оқатланишнинг илғор амалиёти, ОИВ/ОИТС профилактикаси ва уни даволашга оид халқаро стандартларни жорий этиш орқали оналик ва балаликни муҳофаза қилишга бағишлаган. Оналар ҳамда 5 ёшгача болалар ўлими сонини қисқартириш, болаларга бошланғич таълим берилишини таъминлаш ҳам ташкилотнинг мақсад-вазифалари саналади.

Айтиш жоизки, ЮНИСЕФ илк йилларданок ўз олдига кўйган вазифаларни тўла бажаришга киришди. Хусусан, фаолиятининг биринчи уч йилида жамғарма томонидан ёрдамга муҳтож болалар учун 112 миллион доллар маблағ ажратилди. 12 мамлакатда яшаётган миллионлаб она ва болаларга кийим-бош берилиб, саккиз миллион бола сил касалига қарши эмланди. Яна миллионлаб оч болаларга озиқ-овқатлар тортиқ этилди. Шу йилларда ташкилот биргина сил, мохов ва безгак касалликларига қарши курашиш учун 150 миллион доллар сарфлади.

1953 йили БМТ Бош Ассамблеяси ЮНИСЕФга ёрдамга муҳтож мамлакатлар доирасида болалар саломатлигини мустаҳкамлаш ва ижтимоий кўмак дастурларини кенгайтириш бўйича чоралар кўриш таклифини берди. Шундан сўнг, аввалига вақтинча иш олиб бориши кўзда тутилган жамғарма фаолияти БМТ томонидан кенгайтирилиб, унинг ваколати узайтирилди. Шу тариқа, жаҳонда ягона бўлган Халқаро болалар жамғармаси ҳозирга қадар «UNICEF» номи остида фаолият олиб борапти.

Болалар жамғармасига бошқа халқаро институтлар қатори узоқ муддатли пул маблағи ажратилиб, у болалар соғлигини сақлаш, саводини ошириш, ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, болаларга ёрдам бериш ва миллий ривожланишнинг ўзаро уйғунлигини таъминлашга йўналтирилди. Ташкилот касаллик, очлик, билансизлик, қашшоқликка қарши ку-

рашиб, иқтисодий жиҳатдан оғир аҳволда қолган болаларга моддий кўмак беради.

1959 йили БМТ Бош Ассамблеяси томонидан «Бола ҳуқуқлари Декларацияси»нинг қабул қилиниши мурғак гўдакларнинг жаҳон ҳамжамияти ҳимоясида эканлигини яққол намоён этди. «Инсоният ўзида мавжуд бўлган энг яхши нарсаларнинг ҳаммасини болаларга беришга мажбур!» шиори Декларацияга асос қилиб олинди.

1989 йили халқаро ҳуқуқ нормалари кучига эга энг тўла ва биринчи ҳужжат — Бола ҳуқуқлари тўғрисида Конвенция қабул қилинди. Конвенциянинг асосий мақсади болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилишдан иборат бўлиб, у дунёнинг барча халқлари учун тенг аҳамиятга эга. Урушдан сўнг ота-онасиз, уйсиз, бир бурда нонсиз кўчада қолган болаларга ёрдам кўлини чўзиб, «дунёнинг уйғоқ виждони»га айланган ЮНИСЕФ 1965 йили «Тинчлик учун» Нобель мукофотига лойиқ топилган.

Дунё болаларининг аҳоли, яшаш тарзи, саломатлигини ўрганишни ҳам ЮНИСЕФ ўз мақсадлари сирасига киритган. Бунинг учун тадқиқотчилар гуруҳи жалб этилган. Сўнгги йилларда улар болалар фаровон яшаётган бадавлат мамлакатларда тадқиқотлар ўтказиб, илк хулосаларни умумлаштирди. Унда ёзилишича, мамлакатнинг «ривожланган» деган сифати шу юрда уфғаяётган болаларнинг қашшоқликдан азият чекмаётганини аниқламайди. Ер юзиде шундай давлатлар борки, улар ниҳоятда бой бўлишига қарамай, кўчаларида камбағалликдан тинкаси қуриган болалар кезади.

Тадқиқот жараёнида 29 та бой давлатдаги шарт-шароит, муносабат ўрганилди. Баҳолаш кўрсаткичлари моддий фаровонлик, соғлиқни сақлаш ва таълим олиш даражаси, яшаш шароити ва болалар учун аτροφ-муҳит тазалиги мезонлари билан белгиланди. Тадқиқот якунида Нидерландия, Финляндия, Исландия ва Норвегия давлатлари болалар яшаши учун энг мақбул жойлар деб топилди. АҚШ ва Руминия рўйхатининг сўнгги ўринларидан жой олди. Латвия ва Литвада эса бу борадаги «энг паст кўрсаткич» қайд этилди.

ЮНИСЕФ, шунингдек, ҳар йили йўқолиб қолган ва мактаб таълимига эга бўлмаган болалар рўйхатини тузиб, бу борада тезкор чораларни қўллади. Евротузилмалар ҳисоботида қайд этилишича, кўҳна қитъа давлатларида ҳар куни 250 бола, яъни ҳар икки дақиқада 1 бола йўқолади. Алоҳида олиб таҳлил қилинганда, 63 миллион аҳолига эга Буюк Британияда ҳар йили 140 минг ҳолатда бола йўқолиши қайд этилади. 10 миллион аҳолига эга Белгияда эса бир суткада ўртача 4 бола ном-нишонсиз гоийб бўлади. Германияда ҳар йили 100 минг, Бразилияда 45 минг, Австралияда 20 минг, Россияда 15 минг бола турли сабабларга кўра уйига қайтмайди.

Болаларга бахт берини!

2014 йилги ҳисоботда келтирилишича, АҚШда 18 ёшгача бўлган болаларнинг йўқолиши ҳолати 466 949 тага етган. Ачинарлиси, жиноятчилар ўғирлаб кетган болаларнинг деярли ярмини ота-онаси ёки яқин қариндошлари ташлаб кетган, қаровсиз қолдирган. Бундай болаларнинг ҳар ўн иккинчиси жиддий хавф остида қолмоқда. Шунингдек, ҳар саккизинчиси яшаб қолиши учун жиноятчилик қилишга мажбур.

Шу боис ҳам 25 май дунёда Халқаро болалар йўқолиши куни сифатида қайд этилган. Мазкур санада омма эътибори болаларни ўғирликлар, оғир шароит ҳамда ноқонуний эксплуатациядан ҳимоялашга қаратилади. Мовий бўтақўзлар сурати шу куннинг рамзи саналади. Илк бор 1983 йили Америкада қайд этилган Халқаро болалар йўқолиши куни 2001 йилда ўғирланган ва мажбурий меҳнатга жалб этилган болаларни топиш халқаро марказининг саъй-ҳаракатлари тўғрисида халқаро миқёсдаги сана сифатида белгиланди.

ЮНИСЕФ асосий эътиборини дунё болаларининг мактабга бориши ҳамда бошланғич ва ўрта таълим олишига қаратади. Аммо ташкилотнинг статистика институти берган маълумотларга кўра, ҳамон дунёда 263 миллионга яқин бола ва ўспирин ўрта маълумотга эга эмас. Бу Европа аҳолисининг тахминан учдан бир қисмига тенг кўрсаткич. Бунинг 61 миллионини мактаб ёшидаги кичик(6–11 ёш) болалар, 60 миллионини бошланғич синф ҳамда 142 миллионини юқори синф ўқувчилари ёшидаги ўсмирлар ташкил этади. Бошқа ҳудудлар билан таққослаганда, Африка давлатларида қоқоқлик даражаси юқори бўлиб, уларда болаларнинг бешдан бир қисми мактабга бормайди, 15–17 ёшли ўсмирларнинг деярли 60 фоизи саводсиз.

Ачинарлиси, қора қитъада илм олишдаги нотенглик инсонларнинг келиб чиқиши, яшаш жойи ҳамда фаровонлик даражаси билан боғлиқ. Қолаверса, ҳали ҳам ўз ечимини топмаган низолар, қуроли тўқнашувлар ҳам таъсир этади, албатта. Глобал миқёсда олиб қаралганда, низоли ҳудуд-

ларда яшайдиган болаларнинг 35 фоизи, бошланғич синфларнинг 25 фоизи ҳамда ўспиринларнинг 18 фоизи таълим олиш имкониятидан мосуво.

Ташкилотнинг болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш дастурига таълим таъминоти масаласи ҳам киритилган. Шу боис, иқтисодий ривожланмаган давлатларда болалар боғчалари, мактаблар, ёшлар клублари қурилиб, оилавий консултациялар ташкил этиб келмоқда.

Умуман олганда, халқаро ташкилот мамлакатлардаги умумий аҳвол йилдан-йилга қисман бўлса-да яхшиланиб бораётганини қайд этди. Иқтисодий соҳаларда бўлгани каби болаларни ҳимоя қилиш, уларнинг соғлигини сақлаш ва таълим олишини таъминлаш борасида ҳам аста-секин ўсиш кузатишмоқда. Ташкилотга тақдим этилган маълумотларга кўра, дунёдаги аксарият мамлакатларда гўдаклар ўлими камайиб, болаларнинг кўпчилиги мактаб таълимини олаётгани қувонarli ҳолдир.

Мазкур инсонпарвар ташкилот биз учун ҳам беғона эмас. Жумладан, давлатимиз 1992 йилда Бола ҳуқуқлари тўғрисида конвенцияга қўшилган, бола ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш бўйича қатор халқаро ҳуқуқий мажбуриятларни ҳам ўз зиммасига олди. Қувонарлиси, мустақилликнинг илк давридаёқ — 1994 йили ЮНИСЕФ халқаро ташкилоти ваколатхонаси юртимизда иш бошлади. Мамлакатимизда бола ҳуқуқлари соҳасидаги муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш механизмини такомиллаштириш йўли билан гўдаклар, жумладан, етим қолган ва ота-она қарамоғидан маҳрум болаларни ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоя қилишнинг амалдаги тизими самардорлигини ошириш мақсадида 2008 йили «Бола ҳуқуқлари кафолатлари тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Бундай муносабат эса диёримиз болаларининг жамият ҳаётидаги ўрни ва аҳамиятини ошириб, мурғак қалбларнинг ишончли кўлларида эканини кафолатлайди.

Ирода ТОШМАТОВА
тайёрлади.

2017-yil 20-dekabr, № 101 (9062)

Собирова Дилафруз Абдурозиковнанинг 19.00.05 — Ижтимоий психология. Этнопсихология ихтисослиги бўйича «Уқитувчи социал интеллектнинг психологик асослари ва таржумашунослик ихтисослиги бўйича (психология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Psi.01.07 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Университет кўчаси, 4-уй. ЎЗМУнинг Бош ўқув биноси, «В» қисми, 2-қavat, 217-хона.

Тел/факс: (0-371) 246-52-74, 246-02-24; e-mail: rector@nuu.uz, nauka@nuu.uz

Якубова Гўзла Асатуллаевнанинг 19.00.06 — Ёш ва педагогик психология. Ривожланиш психологияси ихтисослиги бўйича «Мактабчага ёндашган когнитив ривожланишга депривация таъсирининг психологик хусусиятлари» мавзусидаги (психология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Psi.01.07 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Университет кўчаси, 4-уй. ЎЗМУнинг Бош ўқув биноси, «В» қисми, 2-қavat, 217-хона.

Тел/факс: (0-371) 246-52-74, 246-02-24; e-mail: rector@nuu.uz, nauka@nuu.uz

Нурдуллаева Камола Нематиллоевнанинг 15.00.02 — Фармацевтик кимё ва фармакогнозия ихтисослиги бўйича «Ўзбекистонда ўсадган соясимон кузиния ўсимлигини фармаконостик ўраниши» мавзусидаги (фармацевтика фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент фармацевтика институти хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Far.32.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100015, Тошкент шаҳри, Ойбек кўчаси, 45-уй.

Тел/факс: (0-371) 256-37-38, 256-45-04; e-mail: pharmi@pharmi.uz

Сабиров Махсуд Атабаевичнинг 14.00.05 — Ички касалликлар ихтисослиги бўйича «Сунукали буйрак етишмовчилиги билан оғриган беморларда касаллик авж олишининг клиник-патогенетик механизмларини баҳолаш ва даволаш муҳофазатлари» мавзусидаги (тиббиёт фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Тошкент тиббиёт академияси хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Tib.30.02 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 11:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100105, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Форобий кўчаси, 2-уй.

Тел/факс: (0-371) 150-78-25; e-mail: ita.2005@mail.ru

Раимова Гулнора Мирвалиевнанинг 01.01.03 — Ҳисоблаш математикаси ва дискрет математика, 01.01.05 — Эҳтимоллар назарияси ва математик статистика ихтисосликлари бўйича «Эллиптик ва параболик турдаги тенгнамаларга қўйилган чегаравий масалалар ечимлари учун эҳтимолий моделлар» мавзусидаги (физика-математика фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.FM.01.02 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 27 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Университет кўчаси, 4-уй.

Тел/факс: (0-371) 227-12-24, 246-53-21, 246-02-24; e-mail: rector@nuu.uz, nauka@nuu.uz

Бахронова Диррабо Келдиёровнанинг 10.00.06 — Қиёсий адабиётшунослик, қоғиштирма тилшунослик ва таржумашунослик ихтисослиги бўйича «Антропозоморфизмларнинг семантик ва лингвокультурологик хусусиятлари (Ўзбек ва испан тиллари материалда)» мавзусидаги (филология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент давлат шарқшунослик институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Fil.21.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100047, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 16-уй.

Тел/факс: (0-371) 233-45-21, 233-52-24; e-mail: sharq_ilmiy@mail.ru

Кдырбаева Гулзира Курбанбаевнанинг 10.00.06 — Қиёсий адабиётшунослик, қоғиштирма тилшунослик ва таржумашунослик ихтисослиги бўйича «MAN» — «АДАМ» Концептосфераси билан қўрақалпоқ тиллари мисолида» мавзусидаги (филология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент давлат шарқшунослик институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Fil.21.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100047, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 16-уй.

Тел/факс: (0-371) 233-45-21, 233-52-24; e-mail: sharq_ilmiy@mail.ru

Дашева Майсара Джемаловнанинг 10.00.04 — Европа, Америка ва Австралия халқлари тили ва адабиёти ихтисослиги бўйича «Инглиз тилида отми сўз бирикмаларининг дериватив-функционал ва матн шакллантириш хусусиятлари» мавзусидаги (филология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент давлат шарқшунослик институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Fil.21.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100047, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 16-уй.

Тел/факс: (0-371) 233-45-21, 233-52-24; e-mail: sharq_ilmiy@mail.ru

Шарипова Азида Абдуманоповнанинг 10.00.06 — Қиёсий адабиётшунослик, қоғиштирма тилшунослик ва таржумашунослик ихтисослиги бўйича «Стилистик синонимлар таржумасининг лингвокультурологик хусусиятлари (инглиз ва ўзбек тиллари материаллари асосида)» мавзусидаги (филология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент давлат шарқшунослик институти, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Fil.21.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100047, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 16-уй.

Тел/факс: (0-371) 233-45-21, 233-52-24; e-mail: sharq_ilmiy@mail.ru

Ниязов Лазиз Нурхонвичнинг 01.04.09 — Магнит ҳодисалари физикаси ихтисослиги бўйича «Нодир ер элементли феррит-гранатларда магнитли фазавий ўтишларнинг хусусиятлари» мавзусидаги (физика-математика фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Самарқанд давлат университети хузуридаги илмий даражалар берувчи Ph.D.29.08.2017.FM.02.04 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 11:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 140104, Самарқанд шаҳри, Университет хиёбони, 15-уй.

Тел/факс: (0-366) 239-11-40, 239-12-47; e-mail: rektor@samdu.uz

Ғойибов Бобир Собировичнинг 07.00.01 — Ўзбекистон тарихи ихтисослиги бўйича «Сугд конфедерациясининг шаклланиши, тараққиёти ва таназзули» мавзусидаги (тарих фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети, Ўзбекистоннинг энг янги тарихи масалалари бўйича Мувофиқлаштирувчи-методик марказ, Тарих институти, Қорақалпоқ ижтимоий фанлар илмий-тадқиқот институти хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Tar.01.04 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Мирзо Ғойиб кўчаси, Тарих факультети, 1-қavat, 110-хона.

Тел/факс: (0-371) 227-12-24, 246-53-21, 246-02-24; e-mail: nauka@nuu.uz

Султонов Пулатжон Салимовичнинг 04.00.01 — Умумий ва митохондри геология ихтисослиги бўйича «Фарғона ботиқи палеоген ётқизикларининг фациал-палеогеографик хусусиятлари ва улар билан боғлиқ фойдаланувчи мавзусидаги (геология фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Минерал ресурслар институти, Геология ва геофизика институти, Гидрогеология ва муҳандислик геологияси институти, Сейсмология институти, Ўзбекистон Миллий университети, Тошкент давлат техника университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.GM.04.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100060, Тошкент шаҳри, Т.Шевченко кўчаси, 11-А уй.

Тел/факс: (0-371) 256-13-49, 140-08-12; e-mail: info@grniitr.uz

Долов Валентин Вадимовичнинг 02.00.06 — Юқори молекуляр бирикмалар ва 02.00.12 — Нанокимё, нанофизика, нанотехнология ихтисосликлари бўйича «Полиэтилен билан монтмоиллонит асосида оловбардор нанокөмпозитлар шаклланишининг ўзига хос хусусиятлари, хоссалари ва тузилиши» мавзусидаги (кимё фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси ЎзР ФА Полимерлар кимёси ва физикаси институти хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.FM/K/T.36.01 рақамли илмий кенгаши асосидаги бир марталик илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100128, Тошкент шаҳри, Абдулла Қодирий кўчаси, 7-Б уй.

Тел/факс: (0-371) 241-85-94, 241-26-61; e-mail: polymer@akademy.uz

Кушанов Фахриддин Нейматуллаевичнинг 03.00.14 — Геномика, протеомика ва биоинформатика ихтисослиги бўйича «Гўздада фотопериодик гуллашни бошқарувчи локус ва генларни QTL карталяштириш» мавзусидаги (биология фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси ЎзР ФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси институти, Ўзбекистон Миллий университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.29.08.2017.B.53.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 111226, Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Юқори юз. Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси институти.

Тел/факс: (0-371) 264-23-90; e-mail: igebr@academy.uz

Цой Владимир Михайловичнинг 05.09.05 — Қурилиш материаллари ва буюмлари ихтисослиги бўйича «Таркиблири оптимал лойиҳалашнинг методологик асослари ва кўп компонентли юқори сифатли бетонларнинг физик-кимёвий хоссаларини бошқариш» мавзусидаги (техника фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Тошкент архитектура-қурилиш институти, Тошкент темир йўл муҳандислари институти, Самарқанд давлат архитектура қурилиш институти ва Наманган муҳандислик-қурилиш институти хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.T.11.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 30 декабрь куни соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100011, Тошкент шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 13-уй. ТАКН-нинг катта мажлислар зали.

Тел/факс: (0-371) 241-10-84, 241-80-00; e-mail: taqi_atm@edu.uz

Дусқобилов Умиджон Шарофидиновичнинг 08.00.07 — Молия, пул муомаласи ва кредит ихтисослиги бўйича «Иқтисодиётнинг монетар сиёсат орқали тартибга солиш механизмининг тақомиллаштириш» мавзусидаги (иқтисод фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академияси ва Тошкент давлат иқтисодиёт университети хузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.I.15.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь куни соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100000, Тошкент шаҳри, Моваруннахр кўчаси, 16-уй.

Тел/факс: (0-371) 237-53-25, 237-54-01; e-mail: info@bfa.uz

Мирсодиқ домла нафақа ёшига етдию оилапарвар бўлиб қолди. Бир ёздан ўзида ҳовлини бутунлай қайта қурди: участка сотиб олингандан буён бош суқмаган бурчакдаги икки хонадан иборат кўмирхонани йиқитиб, ангилади, ўнтача қўй сиғадиган кўрага айлантди; туҳум олгани кирганда одамнинг боши тегадиган катакнинг томи очилиб, бир пахсача баландатилди; томорқани ўраб турган пахса девор ва асфальт йўлакнинг кўчган жойлари таъмирланди; бутун ҳовли оқланди; пойдеворлар қораланди. Мехмонга келган кўёви ва невараларининг икки кунлик кўмагини айтмаса, буларнинг бари домланинг ўзи, хотини Анор билан бирга қилди. Оиланинг майда-чуйдаси ва катакдаги ўнтача товук учун дон-дун харидини кампиримасига юклар, совуқ сувга қўл урмайдиган домланинг бу харақатини кўрган кўни-кўшнилари хайратдан ёқа ушлашди.

Мирсодиқ домланинг айтишича, нафақага чикқач, унинг иккинчи умри бошланганмиш. Биринчисидан ақлий фаолият орқасидан кун ўтказган бўлса, эндиғисидан қўй ва товук боқиб тирикчилик қилармиш. Нафақага кечикиб ариза берганлиги важидан аввалги уч ойлигини бир йўла олармиш. Ози-кам қўшиб-чатиб, барига қўй олармиш. Бор товукларига жўжа очдириб, катакни тўлдирармиш. Тўрт сотихлик томорқага қўй учун ўт, товук учун дон бўладиган макка экармиш...

Бу шижоат икки йилдан бери маҳалланинг тўй-маърақасидан бошқа ташвиши йўқ Анор холага ҳам ўтди. У ёз бўйи эри ёнида бўлди. Ҳавоза ёки томга чиқса боши айланмиши сабабли ердаги барча ишларда домла билан тенг туриб берди. Минг авайлаб, ўранмасин, тикма-чокдек биланглар ингичка тортиди, қорайиб, хол босди. Ойдаи юзи ва ўзига ярашган юпқагина бақбақаси салки ташлади. Пешона, кўз атрофидаги ажинлари чуқурлашди.

Домласи тушмагур шунақа. Нима деса одамни ишонтиради. Бу кишининг ваъдаларининг кўплиги... Номзод бўлганига ўттиз йилдан ошди. «Доктор бўлман, онаси, агар сен истасанг, у ёғи академик...». Ҳамма ўқишга бола киришиб, пул кетидан чопган даврларда докторликка материал йиғман деб, неча ёз пойтахтда, кутубхонада умри ўтди. Мана энди, «академик»нинг аҳоли. Нафақахўр! Ҳеч ким «кет» дегани йўқ. Минбарда туриб ўлишим керакми, деб ўзи ариза берди... Энг муҳими Анорга содиқликча қолди. Тўнғичидан сўнг неча йиллаб ҳомила кўтармай юрганида, кейинчалик қаторасига икки қиз туққанида ҳам сал бўлса-да, инжимади. Меросхўр туғиб бермадинг, деб юзига солмади... Қизларини ўқитиб, эл қатори бировдан кам қилмай узатишди. Каттаси Сарвиноз кўёви ва икки қизи билан марказда. Кичик қизлари — Робия ва Розия ўтган йили кетма-кет ўғиллари бўлиб, атрофдаги туманларга тарқалишди...

Қизлар узатилган, ҳайҳотдай ҳовлида чол-кампир иккаласи қолишди. Эндиги умид фақат Оллоҳдан. Қизларидан бирортаси ўғил фарзанд кўрса бас. Тарбияларига олишади. Бу борада чолу кампирнинг кудалари билан келишими ҳам бор. «Чолу кампир» деймиш, кўча кийимида етаклашиб чиқишса, қоматлари шамшоддек, қадамлари илдам, юзу кўзларидан ғайрат ёғилиб турган бу жуфтликка ҳеч ким нафақа ёшини бермас эди. Бунга ҳам домла, аниқроғи, унинг ажабтовур қарашлари сабаб. Домланинг фикрича, ҳар бир одамнинг насибаси Яратган томонидан қатъий белгилаб қўйилганмиш. Айтмайлик, икки юз ботмон нон, шунга яраша сўв, эллик ботмон гуруч, ўн ботмон гўшт ва ҳоказо... Мана шу улушини еб-ичиб, тугатган кўни инсоннинг умри ҳам битармиш. Киши тақдир қилинган насибасини қан-

қилларгадир тажанглик қилса, қилгандирки, аммо домлани ҳар кўрганда етти букилиб саломлашиб, қозон-товогидан эчки-улогигача сўрар эди. Тавба, бу кишига қайси жин тегдики... Кайфи ночороқ маврида келдимми деса, таъби тирриқ одам тирноқ ўйнамаса керак...

— Борадиган жойингизга боравериңг!.. — деб қўшиб ҳам қўйди.

«Наҳотки!..»

Мирсодиқ бисотидан Тажангга ярашқили аччиқ-тирриқ сўз, ибо-

маслаҳат билан ходимларни таклиф қилиб қўйгандим... — деди ректор девордаги кафирли соатга қараб. — Йўланмани кўлимда деб ҳисоблайверинг. Ҳозироқ тайинлайман!

Мирсодиқ бошлик қабулидан дахлизга чиққанида жуздорларини бикинига босганларича қаторлашиб келаётган катта-кичик мансабдорларга кўзи тушди. Улар салом ўрнида ёнги таъзим ва табассум ҳада қилишиб, қабулхона томон ўтиб кетишди. Нимқоронги дахлиз-

Домланинг қайтиши

(Ҳикоя)

ралар излади. Кейин ичида «Сендак сўтакка сўқиб ҳам ҳайф!» дегандек қўл силтаб, чиқиб кетди.

Домла пўкиллаган юраги ва аризасини қўлга олиб, ректор қабулига кирди. Тамакиннинг аччиқ ҳиди томоғини қичитди. Йўталиб юбормаслик учун ёнги қириниб, раҳбарга салом берди.

— Ассалоому алайкум, домла!.. Хуш кўрдик, бормилар, келинг-келинг!.. — дея ўрнидан турди ректор. — Айтдим-ку сизга, бекорчиликка чидай олмайсиз деб. Ўрингизга одам олинди. Ўзимизнинг магистрлардан. Шогирдингиз... И-е, домла тобингиз йўқми?! Келинг ўтиринг!..

— Худого шукур, обу тобим жойида! Би-ир нозикроқ масала билан келгандим... Анали профсатангинг ҳайдаб солди! Шунга бироз жahlим чиқди...

— Сатангмас, Тажанг эди шекилли...

— Сатанг. Сатанг бўлмаса, эркак одам тирноқ эговлайдими!?

Мирсодиқ домла узатилган кўк чойдан бир-икки хўпплам ичган, ректорга уйдаги вазиятни тушунтирди. Бошликнинг юзидан нимқулғи ўйнади.

— Шугина гапам масала бўптими, домла. Тўғри менинг олдимга келавермайсизми!.. Билсангиз, ҳали юбилейингиз муносабати билан берилган бир маошингиз миқдоридан муқофот пули ҳам турибди. Шунга ҳам ола кетинг. Доридармонга ишлатасиз...

Домла рағбат ҳақида эшитмаганди. Кувонди. Яхши бўлди, торикқан вақти Худонинг қарашгандир бу. Миннатдорчилик учун оғиз жуфтлаганди, улгурмади. Ректор сўзидан давом этди:

— Билсангиз, жуда тўғри қарорга келибсиз. Аслида ўзини қадрлаган одам илк нафақасини сайру саёхатга юмшади... Ёнида кампир билан, албатта... — Ректорнинг гапи ўзига хуш ёқиб, хоҳолаб кулди. — Мирсодиқ Латипович, нега кетман деб туриб олганингиз сабабини билмадим, ўша магистрлар сизнинг даражангизга етаман дегунча туянинг кўруғи ерга етди. Ҳозироқ ариза ёзиб қолдиринг! Кеча ўрганиб чиқдим. Кафедранингизда юклама етарли. Дам олишдан қайтган, ҳамшағидай ишлайверасиз...

— Раҳмат, Рауфжон! Қарорим қатъийга ўхшайди!..

— Майли, зоримиз бору, зўримиз йўқ. Сихатгоҳда сайр қилиб юрганнингизда келинойимиз билан бир ўйлашиб кўринг. Ишлаб ўрганган одам барибир уйда ўтиролмайдими... Домла, кечирасиз, кичик бир

домла уларнинг бирини таниб-бирини танимади. Кошки эди ҳаммасини танимаса... Қаторнинг охиридаги кўвётурадай ясанган, қориндор, қорамтир кўзоёнаги ўзига ярашган барваста йигит домланинг шогирди — тарих фанлари номзоди, декан Абдуқул Тиркаш эди. У домлага кўзи тушган, нигоҳини апил-тапил девордаги суратларга олди, йўлдошининг йўғон гавдаси панасида қабулхона эшигига ўзини урди.

Ё, алҳазор!.. Саломни ҳам раво кўрмади-я!.. Палиди!.. Домла газабдан титради. Юраги тез-тез уриб, чап қовурғаси остидан ҳосил бўлаётган катта-кичик тугунчаларни аниқ-тиниқ ҳис этди.

Мирсодиқ бош бино олдидаги зинаюларни бир-бир босиб, паст-паста. Оёқларидан мадор кетибди, қалин арчалар соясидан ўриндиққа базур етиб келди. Ястаниб ўтириб олди. Арча баргидан чимдиб олиб, бармоқлари орасида эзғилади, ҳидлади...

Ўйга чўмди. Ҳаммасига ўзи сабаб. Абдуқулнинг обкомнинг мафкура ишлари бўйича котиби Тоймас Пулатов бўш ўринга тавсия қилганида уни синаб-минаб ўтирмади... Ким билибди бундай бўлишини. Оддийгина чорвадордан бунақа бурунбой чиқшини ким ўйлабди ўшанда. Аспирантлик даврида, химоя арафасида берган азобларичи, бу тирранчанинг... Арқонини бўйинига ташлаб, ҳайдаб юборайин деса, доцентликдан кейин раҳбарлик қилаётган тўнғич шогирди... Вақтида ёқламаса, таёқнинг йўғон учи раҳбар бошида синадиган пайлар эди. Ишла деб, бирор бўлим ё фаслнинг режасини тўзиб берганда ҳам удалай олмасди бу олифта. Кўрсатилган адабиётлардан кўчирилган олақурук матнини олдида кўярди домланинг. Бундай иш тахриридан кўра оригинал тақриқот яратиш осонроқ эди. Ўша олақурук ёзувларни илмий матнга айлантириш учун неча тунлар бедор ўтди, неча асаб торлари узилди... Мана оқибати. Эл қатори салом ҳам бермади-я, абла!..

Барига домланинг ўзи айбдор... Миясида амалу мол-мулк орзусидан бўлак ҳеч вақо йўқлигини сезган кўниёк думини тугиши керак эди бу ноқаснинг. Ўғли ўрнида кўриб, уйи ва қалбидан жой берган илмий раҳбарига бу хил муомала қилган кас бошқаларга қандай қилиқлар кўрсатаётган экан...

(Давоми бор.)

Файзулла СОЛАЕВ

Нукус шаҳри

Лақаби Тажанг бўлган Қўшмамат

2017-yil 20-dekabr, № 101 (9062)

Самарқанддаги ҳарбийлар шарҳасида мамлакатимиз Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 26 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кун муносабати билан "Миллий армиямиз — ёшларнинг мардлик, маънавияти ва жасорат мактабидир" шiori остида "Армия ва ёшлар" фестивали ўтказилди.

Марказий ҳарбий округ кўмондонлиги, Самарқанд вилояти мудофаа ишлари бошқармаси, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи вилоят кенгаши ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда ҳарбий хизматчилар, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлиги-муҳандислик билим юрти курсантлари, вилоятдаги олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари талаба-ёшлари, мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти мактаблари тингловчилари, ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари қатнашди.

Мардлик ва жасорат мактаби

14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni

Марказий ҳарбий округ кўмондонлиги, Самарқанд вилояти мудофаа ишлари бошқармаси, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи вилоят кенгаши ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда ҳарбий хизматчилар, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлиги-муҳандислик билим юрти курсантлари, вилоятдаги олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари талаба-ёшлари, мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти мактаблари тингловчилари, ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари қатнашди.

Марказий ҳарбий округ кўмондонлиги, Самарқанд вилояти мудофаа ишлари бошқармаси, Ўзбекистон ёшлар иттифоқи вилоят кенгаши ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган тадбирда ҳарбий хизматчилар, Самарқанд олий ҳарбий автомобиль кўмондонлиги-муҳандислик билим юрти курсантлари, вилоятдаги олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари талаба-ёшлари, мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти мактаблари тингловчилари, ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари қатнашди.

мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратаётганини таъкидлади.

Фестивалда замонавий ҳарбий техника ва қурол-асlahалар намойиш этилди. Аскар ва сержантлар, курсантларнинг кўргазмали чиқишлари, мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти вилоят кенгаши авиамодель, ҳаваскор авиатотоспорт тўғрисидаги аъзолари чиқишлари иштирокчиларда катта таассурот қолдирди.

— Бундай тадбирлар ёшларнинг ҳарбий соҳага оид билим ва тушунасини бойитиш билан бирга, уларда ҳарбийликка қизиқишни оширишга ёрдам беради, — дейди Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Самарқанд вилояти кенгаши раиси Р.Қобилов. — Шу боис Ватан ҳимоячилари кунига бағишлаб барча туман ва шаҳарларда, таълим муассасаларида ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги дара суҳбатлари ва учрашувлар, танлов ва спорт мусобақалари ўтказишни режалаштирганмиз. Шунингдек, ҳарбий қисмлар ва ҳарбий таълим муассасаларида ташкилотимиз томонидан маданий-маърифий тадбирлар уюштирамиз.

Фестиваль якунида Самарқанд гарнизони офицерлар уйи ҳамда вилоят маданият бошқармаси бадий жамоаларининг концерт дастури намойиш этилди.

**Ф.ХАСАНОВ,
ЎЗА мухбири**

Россия ва Қозог'истонда бокс бўйича ўтказилган халқаро турнирларда Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси муваффақиятли қатнашиб, ўнта олтин медални қўлга кiritди ва умумжамоа ҳисобига 1-ўринни банд этди.

Россиядаги халқаро турнирда юртдошларимиз билан бирга, мезбонлар, Беларусь, Қозог'истон, Украинадан келган боксчилар ўн вазн тоифасида муштлашди.

ХАБАРИНГИЗ БОРМИ?

Мурасасиз қарама-қаршиликларда спортчиларимиздан Аҳмад-жон Аҳмедов, Фарҳод Эшмуҳаммедов, Асадбек Абдураимов, Фаррухбек Ҳасанов, Нурислом Исмоилов, Жаҳонгир Зокиров, Шохжаҳон Абдуллоев, Қобланбай Тўрабоев, Логин Петров ва Руслан Абдуллаев олтин медалга сазовор бўлди. Қувончанинг, Нурислом Исмоилов ушбу мусобақанинг энг яхши боксчиси сифатида эътироф этилди.

Қозог'истонда ўтган халқаро турнирда эса Қозог'истон, Ўзбекистон, Россия ва Қирғизистон боксчилари 10 вазн тоифасида рингга чиқди. Унда вакилларимиздан Жамшид Худойбергенов, Иқболжон Муродов ва Темур Отабоевга тенг келадигани топилмади. Якунда терма жамоамиз 3 олтин, 2 кумуш ва 1 бронза медал билан умумжамоа ҳисобига 2-ўринни эгаллади.

реклама • эълон • реклама • эълон • реклама • эълон

Жавобгарлик — барча учун баробар

Баҳодиров Азизбек Абдулазизовичнинг 01.02.04 — Деформацияланувчан қаттиқ жисм механикаси (техника фанлари бўйича) ихтисослиги бўйича "Грунтли муҳит билан ўзаро таъсирлаш ҳолатидаги ерсти муҳандислик тизимларида тўлқин тарқалиш динамикаси" мавзусидаги докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Илоҳ Каримов номидagi Тошкент давлат техника университети ва Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.T/FM.03.04 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 29 декабрь кuni соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100095, Тошкент шаҳри, Университет кўчаси, 2-уй. ТДТУнинг бош биноси, 205-хона. Тел/факс: (0-371) 246-46-00, 227-18-82, 227-10-32; e-mail: tadqiqotch@tdtu.uz

Рўзиев Ортак Бахтиёровичнинг 05.01.04 — Ҳисоблаш машиналари, мажмуалари ва компьютер тармоқларининг математик ва дастурий таъминоти ихтисослиги бўйича "Кўкрак беги ўсма касалликларини эрта аниқлашда симптокомплексларни синфлаштиришнинг алгоритмик таъминоти" мавзусидаги (техника фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Муҳаммад ал-Хоразми номидagi Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.T.07.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 30 декабрь кuni соат 12:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100084, Тошкент шаҳри, Амир Темуր шоҳқўчаси, 108-уй. Тел/факс: (0-371) 238-64-89, 238-64-15, 235-10-40; e-mail: info@tuit.uz

Ахметжанова Зуфия Исмаилованинг 14.00.36 — Аллергология ва иммунология ихтисослиги бўйича "ОИВ/ОИТС инфекциясида иммунитет айрим кўрсаткичлари ҳолати ва аллергия реактивлигининг ўзаро боғлиқлиги" мавзусидаги (тиббий фанлари бўйича) докторлик (DSc) диссертациясининг ҳимояси Республика иммунология илмий маркази ва Тошкент тиббий академияси ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Тиб.50.01 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 28 декабрь кuni соат 14:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100060, Тошкент шаҳри, Академик Яхё Гуломов кўчаси, 74-уй. Тел/факс: (0-371) 233-08-55; e-mail: immunologiya@gip.ru

Ҳамдамова Муҳайёхон Тўхтасинованинг 14.00.01 — Акушерлик ва гинекология ихтисослиги бўйича "Баҳадон ичи контрацепциясини қўллаш натижалари ва кечиниши баҳо-рат қилиш" мавзусидаги (тиббий фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Тошкент педиатрия тиббий институти ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Тиб.29.01 рақамли илмий кенгашининг 2018 йил 10 январь кuni соат 13:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100140, Тошкент шаҳри, Юнусовод тумани, Боғишамол кўчаси, 223-уй. Тел/факс: (0-371) 262-33-14; e-mail: tashpmi@gmail.com

Таумуратова Гоззал Науризбаеванинг 03.00.10 — Экология ихтисослиги бўйича "Жанубий оролбўйи аҳолисининг қандли диабет билан касалланишини прогноз қилишнинг экологик тамойиллари" мавзусидаги (биология фанлари бўйича) фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси ЎЗР ФА Микробиология институти, Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.В.38.01 рақамли илмий кенгашининг 2018 йил 5 январь кuni соат 15:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100128, Тошкент шаҳри, Абдулла Қодирий кўчаси, 7-В" уй. Тел/факс: (0-371) 241-92-28, 241-71-98, 241-92-27; e-mail: microbio@academy.uz

Айраетова Аёна Геннадьеванинг 19.00.01 — Психология тарихи ва назарияси, Умумий психология, Шахс психологияси (психология фанлари бўйича) ихтисослиги бўйича "Ёшларда нотўғри диний тушунчаларни шакллантирувчи шахс хусусиятлари" мавзусидаги фалсафа доктори (PhD) диссертациясининг ҳимояси Ўзбекистон Миллий университети ҳузуридаги илмий даражалар берувчи DSc.27.06.2017.Psi.01.07 рақамли илмий кенгашининг 2017 йил 30 декабрь кuni соат 10:00 даги мажлисида бўлиб ўтади.

Манзил: 100174, Тошкент шаҳри, Университет кўчаси, 4-уй, ЎзМУнинг бош биноси, 2-қават, Мажлис залли. Тел/факс: (0-371) 246-52-74, 246-02-24; e-mail: nauka@psu.uz

Мамлакатимизда аҳоли турар-жойлари, халқ ҳўжалиги объектлари ҳамда ишлаб чиқариш корхоналари, маиший, маданий-маъмурий иншоотларда ёнгинларнинг олдини олиш ва бартараф этиш ёнгин хавфсизлиги хизмати олдидаги асосий вазифалардир. 2009 йил 30 сентябрда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг "Ёнгин хавфсизлиги тўғрисида"ги қонунида ёнгин хавфсизлигини таъминлаш ташкилотларнинг мансабдор шахслари ва бошқа ходимлари, шунингдек, яқна тартибдаги тадбиркорлар фаолиятининг таркибий қисми экани белгилаб қўйилган. Бу борадаги талаблар мансаб йўриқномаларида, зарур ҳолларда эса тегишли шартномаларда акс эттирилиши керак. Хусусий ва давлат уй-жой фондларининг тураржойлари ва бошқа биноларида ёнгин хавфсизлигини таъминлаш, агар бу мулк ижара шартномасида кўрсатилган бўлса, мулкдорлар ёки ижара олувчилар зиммасига юкланади.

Шу боис, бу борадаги зарур қоидалар ва кўрсатмаларга риоя этмаган фуқаролар ва мансабдор шахслар "Маъмурий жавобгарлик тўғрисида"ги кодекснинг 84-(ўрмонларда ёнгин хавфсизлиги талабларини бузиш), 124-

(транспортда ёнгин хавфсизлиги қоидаларини бузиш) ҳамда 211-(ёнгин хавфсизлиги қоидаларини бузиш) моддаларига мувофиқ жавобгарликка тортилади.

Ёнгинлар билан боғлиқ қоидабузарликлар учун жавобгарликнинг тури ва муддатлари Жиноят кодексининг 173-моддаси 2-, 3-қисмлари ҳамда 259-моддаси 1-, 2-қисмлари билан белгиланади. Бу каби вазиятларга маълум маънода ёнгин хавфсизлиги хизмати ходимлари ҳам дахлдор. Негаки, жаҳон тажрибасида ёнгин хавфсизлиги хизмати ходимларининг текширувларда аниқланган камчиликлар юзасидан фуқароларни огоҳлантириш билангина чекланиб қолиши нотўғри деб баҳоланмоқда. Чунки соҳа ходимлари нафақат камчиликларни аниқлаш, балки уларни бартараф этиш юзасидан фуқаролар ва мансабдор шахсларга кўмак бериши лозим.

**Муроджон НОРМАТОВ,
Мирзо Улуғбек тумани ЁХБ 6-ХБК бошлиғи ўринбосари, лейтенант,
Сарвар АМАНТУРДИЕВ,
Маърифат маркази ЁХБ инспектори, лейтенант,
Жамолиддин НАРГИТОВ,
"Ўзбекистон" халқаро анжуманлар саройи ЁХБ инспектори, сержант,
Абдухамид АДИЛОВ,
Олий Мажлис ЁХБ инспектори,
капитан**

Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институти жамоаси Санъатшунослик факультети декани лавозимида узоқ йиллар давомида фаолият юритган

Шоира ГУЛОМОВАнинг

вафоти муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази раҳбарияти ва касба уюшмаси кўмитаси Жиззах политехника институти қошидаги академик лицей директори

Улуғбек БОЛИЕВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига таъзия билдиради.

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети жамоаси Журналистика факультети "Рақамли ва оммавий ахборот воситалари" кафедраси профессори Ҳамидулла Акбаровга ўғли

Беҳзод АКБАРОВнинг

вафоти муносабати билан таъзия билдиради.

ОБУНА ИНДЕКСИ:
1282

BOLALAR ADABIYOTI + CD

O'ZBEKISTON BOLALARI VA O'SMIRLARINING ADABIY-BADIIY JURNALI

**Болалар учун
овозли креатив журнал!**

Обуна бўлинг!

Муассис: Республика болалар кутубхонаси

www.odob.uz +99894 647-28-23 @bolalar_adabiyoti

Махсулотлар сертификатланган. Хизматлар лицензияланган.

Маtbуот тарқатувчилардан сўраганг!

Ёш истеъдодлар сараланди

Навоийда «Камалак» юлдузлари болалар ижодиёти фестивали ўтказилди.

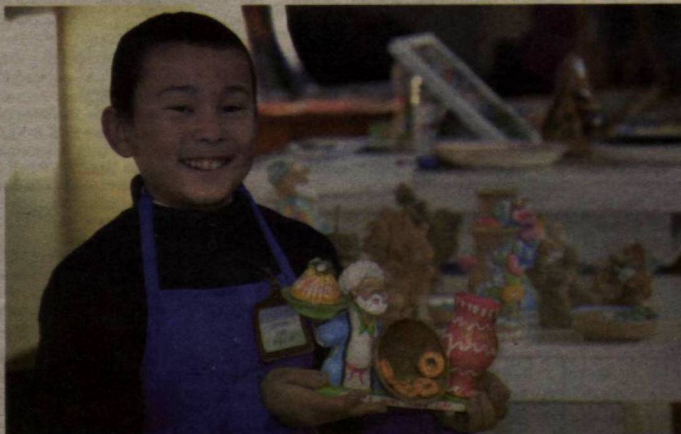
Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг «Камалак» болалар ташкилоти томонидан қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилган фестивалда мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол улғайиши, замонавий билим ва касб-хунарларни пухта эгаллаши, истеъдод ва салоҳиятини намоён этиши учун кенг шароит ва имкониятлар яратишга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди.

Фестивалнинг туман ва шаҳар босқичларида голибликни қўлга киритган 400 га яқин ёш 6 йўналиш бўйича истеъдодини намойиш этди.

— Адабиётга қизиқишим боис кўплаб танловларда иштирок этиб келмоқдаман, — дейди Навоий шаҳридаги 8-умумтаълим мактаби ўқувчиси Қувонч Ғайбуллаев. — Бугунги фестивалда ҳам тенгдошларимдан кўп нарсалар ўргандим, билимим бойиди. Келажакда адабиётшунос олим бўлиш ва бадиий асарлар тадқиқи билан шуғулланишни мақсад қилганман.

Фестивалнинг фаол иштирокчилари Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг диплом ва сертификатлари билан тақдирланди.

**Н.РАҲИМОВ,
ЎзА муҳбири**

Сирож АСЛОНОВ (ЎзА) олган суратлар.

Ma'rifat

ТА'СИС
ETUVCHILAR:

Ўзбекистон Халқ та'лими вазирлиги,
Ўзбекистон Олий ва о'рта махсус
та'лим вазирлиги, Ўзбекистон
Та'лим, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Бosh muharrir Husan NISHONOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yxatga
olingan. Indeks: 149, 150. T-1215. Tirajli 33782.
Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:

qabulxona — 233-50-55;
kotiбиyat — 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
233-42-92(faks), 236-54-17.

ISSN 2010-6416

72010641001

«Ma'rifat»dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat
ruxsati bilan amalga
oshirilishi shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqdir
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:

100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:

Malohat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchi muharrir:
Sanobar JUMANOVA.
Navbatchi:
Dilmurod DO'STEKOV.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.
Korxonada manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

O'zA yakuni — 22.00 Topshirildi — 22.45

12 3 5 6